

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B**                      **UREDBA (EU) br. 1169/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**  
**od 25. listopada 2011.**

**o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004**

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 304, 22.11.2011., str. 18.)

Koju je izmijenila:

|                    |                                                                            | Službeni list |          |             |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------|---------------|----------|-------------|
|                    |                                                                            | br.           | stranica | datum       |
| ► <b><u>M1</u></b> | Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1155/2013 od 21. kolovoza 2013.        | L 306         | 7        | 16.11.2013. |
| ► <b><u>M2</u></b> | Delegirana uredba Komisije (EU) br. 78/2014 od 22. studenoga 2013.         | L 27          | 7        | 30.1.2014.  |
| ► <b><u>M3</u></b> | Uredba (EU) 2015/2283 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. | L 327         | 1        | 11.12.2015. |

Koju je ispravio:

- **C1**    Ispravak, SL L 326, 11.12.2015, str. 73 (1169/2011)
- **C2**    Ispravak, SL L 266, 30.9.2016, str. 7 (1169/2011)
- **C3**    Ispravak, SL L 142, 1.6.2023, str. 41 (1169/2011)



## UREDBA (EU) br. 1169/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 25. listopada 2011.

o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004

(Tekst značajan za EGP)

### POGLAVLJE I.

#### OPĆE ODREDBE

##### *Članak 1.*

#### **Predmet i područje primjene**

1. Ovom se Uredbom utvrđuje osnova za postizanje visoke razine zaštite potrošača u vezi s informacijama o hrani, vodeći računa o razlikama u percepciji potrošača i njihovim potrebama za informacijama, istodobno osiguravajući nesmetano funkcioniranje unutarnjega tržišta.

2. Ovom se Uredbom utvrđuju opća načela, zahtjevi i odgovornosti u vezi s informacijama o hrani, a posebno u vezi s označivanjem hrane. Utvrđuju se načini kojima se potrošačima jamči pravo na informacije i procedure za informiranje o hrani, uzimajući u obzir potrebu za omogućavanjem dovoljne fleksibilnosti radi reagiranja na budući razvoj događaja i nove zahtjeve za informacijama.

3. Ova se Uredba primjenjuje na subjekte u ►**C1** poslovanju s hranom ◀ u svim fazama prehrambenog lanca ako njihove djelatnosti uključuju pružanje informacija o hrani potrošačima. Primjenjuje se na svu hranu namijenjenu krajnjem potrošaču, uključujući hranu koju nude objekti javne prehrane i hranu namijenjenu opskrbi objekata javne prehrane.

Ova se Uredba primjenjuje na ugostiteljske usluge koje pružaju prijevoznika poduzeća u slučaju polaska s državnih područja država članica na koje se primjenjuju Ugovori.

4. Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje zahtjeve u vezi s označivanjem iz posebnih odredaba Unije koje se primjenjuju na određenu hranu.

##### *Članak 2.*

#### **Definicije**

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

**▼B**

- (a) definicije „hrana”, „propisi o hrani”, „poduzeće za poslovanje s hranom”, „subjekt u ►C1 poslovanju s hranom ◄”, „maloprodaja”, „stavljanje na tržište” i „krajnji potrošač” ►C1 iz članka 2. i članka 3. točaka 1., 2., 3., 7., 8. i 18. Uredbe (EZ) br. 178/2002; ◄
- (b) definicije „prerada”, „nepreradeni proizvod” i „prerađeni proizvod” iz članka 2. stavka 1. točaka (m), (n) i (o) Uredbe (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane <sup>(1)</sup>;
- (c) definicija „prehrambeni enzim” iz članka 3. stavka 2. točke (a) Uredbe (EZ) br. 1332/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim enzimima <sup>(2)</sup>;
- (d) definicije „prehrambeni aditiv”, „pomoćno sredstvo u preradi” i „nosač” iz članka 3. stavka 2. točaka (a) i (b), te točke 5. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima <sup>(3)</sup>;
- (e) definicija „aroma” iz članka 3. stavka 2. točke (a) Uredbe (EZ) br. 1334/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o aromama i nekim sastojcima hrane s osobinama aroma za upotrebu u i na hrani <sup>(4)</sup>;
- (f) definicije „meso”, „strojno otkoštено meso”, „mesni pripravci”, „proizvodi ribarstva” i „mesni proizvodi” iz točaka 1.1., 1.14., 1.15., 3.1. i 7.1. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla <sup>(5)</sup>;
- (g) definicija „oglašavanje” iz članka 2. točke (a) Direktive 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zavaravajućem i komparativnom oglašavanju <sup>(6)</sup>;

**▼M3**

- (h) definicija „sintetiziranih nanomaterijala” kako je utvrđena u članku 3. stavku 2. točki (f) Uredbe (EU) 2015/2283 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(7)</sup>.

**▼B**

2. Primjenjuju se i sljedeće definicije:

- (a) „informacije o hrani” su informacije koje se odnose na hranu, a dostupne su krajnjem potrošaču putem etiketa, drugog popratnog materijala ili na neki drugi način, uključujući sredstva moderne tehnologije ili verbalne komunikacije;

<sup>(1)</sup> SL L 139, 30.4.2004., str. 1.

<sup>(2)</sup> SL L 354, 31.12.2008., str. 7.

<sup>(3)</sup> SL L 354, 31.12.2008., str. 16.

<sup>(4)</sup> SL L 354, 31.12.2008., str. 34.

<sup>(5)</sup> SL L 139, 30.4.2004., str. 55.

<sup>(6)</sup> SL L 376, 27.12.2006., str. 21.

<sup>(7)</sup> Uredba (EU) 2015/2283 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o novoj hrani, o izmjeni Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EZ) br. 1852/2001 (SL L 327, 11.12.2015., str. 1.).

▼ B

- (b) „propisi o informacijama o hrani” su odredbe Unije kojima je uređeno područje informacija o hrani, a posebno označivanje, uključujući opća pravila koja se primjenjuju na svu hranu u posebnim okolnostima ili na određene kategorije hrane i pravila koja se primjenjuju samo na određenu hranu;
- (c) „obvezne informacije o hrani” su podaci koje je u skladu s odredbama Unije potrebno pružiti krajnjem potrošaču;
- (d) „objekt javne prehrane” je objekt (uključujući vozilo ili stalni ili pokretni štand), kao što su restorani, kantine, škole, bolnice i ugostiteljski objekti u kojima se, u okviru njihove djelatnosti, hrana priprema krajnjem potrošaču za izravnu konzumaciju;
- (e) „pretpakirana hrana” je svaki pojedinačni proizvod koji se, kao takav, prezentira krajnjem potrošaču i objektima javne prehrane, a koji se sastoji od hrane i ambalaže u koju je hrana stavljena prije nego je ponuđena za prodaju, bilo da ambalaža u potpunosti ili samo djelomično zatvara hranu, ali u svakom slučaju, ►C1 tako da sadržaj ne može biti promijenjen ◄ bez otvaranja ili promjene ambalaže; „pretpakirana hrana” ne uključuje hranu pakiranu na prodajnom mjestu na zahtjev potrošača ili pretpakiranu za izravnu prodaju;
- (f) „sastojak” je tvar ili proizvod, uključujući arome, prehrambene aditive i prehrambene enzime, te bilo koji sastavni dio složenog sastojka koji se koristi u proizvodnji ili pripremi hrane i koji se nalazi u gotovom proizvodu, čak i u izmijenjenom obliku; rezidue se ne smatraju „sastojcima”;
- (g) „mjesto podrijetla” je mjesto koje se navodi kao mjesto iz kojeg potječe hrana, a koje nije „zemlja podrijetla”, kako je utvrđeno u skladu s člancima 23. do 26. Uredbe (EEZ) br. 2913/92; ime, naziv ili adresa subjekta u ►C1 poslovanju s hranom ◄ na etiketi ne smatra se zemljom podrijetla ili mjestom podrijetla hrane u smislu ove Uredbe;
- (h) „složeni sastojak” je sastojak koji je proizveden od više sastojaka;
- (i) „etiketa” je bilo koja oznaka, robna marka, žig, znak, slikovni ili drugi opisni prikaz, napisan, tiskan, otisnut, označen, reljefno nanesen ili utisnut na ili pričvršćen za ambalažu ili spremnik s hranom;
- (j) „označivanje” su sve ►C1 riječi, podaci, trgovački nazivi, nazivi robnih marki ◄, slikovni prikazi ili simboli koji se odnose na hranu, a nalaze se na ambalaži, dokumentu, obavijesti, etiketi, obruču ili privjesnici, koji prate ili se odnose na tu hranu;
- (k) „vidno polje” su sve površine ambalaže ►C1 koje se mogu pročitati s jedne točke gledanja; ◄

**▼B**

- (l) „glavno vidno polje” je vidno polje ambalaže koje će potrošač najvjerojatnije vidjeti na prvi pogled prilikom kupnje i koje mu omogućava da odmah prepozna proizvod s obzirom na njegova svojstva ili prirodu, te ovisno o slučaju, naziv robne marke tog proizvoda. Ako ambalaža ima nekoliko jednakih vidnih polja, glavno vidno polje je ono koje je odabrao subjekt u ►C1 poslovanju s hranom ◄;
- (m) „čitljivost” je fizički izgled informacija kojim su iste vizualno dostupne općoj populaciji i kojeg određuju različiti elementi, između ostalog, veličina slova, razmak među slovima, razmak među redovima, širina poteza, vrsta boje, oblik pisma, odnos širine i visine slove, površina materijala i značajni kontrast između tiska i pozadine;
- C1 (n) „propisani naziv” je naziv hrane propisan ◄ odredbama Unije koje se primjenjuju na tu hranu ili, ako takve odredbe Unije ne postoje, naziv propisan propisima i odredbama koji se primjenjuju u državi članici u kojoj se hrana prodaje krajnjem potrošaču ili objektima javne prehrane;
- (o) „uobičajeni naziv” je naziv kojega su potrošači u državi članici u kojoj se hrana prodaje prihvatili kao naziv te hrane, bez da ga treba dodatno objašnjavati;
- (p) „opisni naziv” je naziv kojim se opisuje hrana, prema potrebi i njezina upotreba, te je dovoljno jasan da potrošači znaju njezinu stvarnu prirodu i da je razlikuju od druge hrane s kojom bi se mogla zamijeniti;
- (q) „glavni sastojak” je sastojak ili sastojci hrane koji čine više od 50 % te hrane ili koje potrošači uobičajeno dovode u vezu s nazivom hrane te za koje se u većini slučajeva zahtijeva navođenje količine;
- (r) „datum minimalne trajnosti” je datum do kojeg hrana zadržava svoja posebna svojstva ako se čuva na pravilan način;
- (s) „hranjiva tvar” su bjelančevine, ugljikohidrati, masti, vlakna, natrij, vitamini i minerali iz točke 1. dijela A Priloga XIII. ovoj Uredbi te tvari koje pripadaju ili su sastavni dio jedne od tih tvari;

**▼M3****▼B**

- (u) „sredstva komunikacije na daljinu” su sredstva koja se mogu koristiti za zaključivanje posla između dobavljača i potrošača bez njihove istovremene fizičke prisutnosti.

**▼B**

3. Za potrebe ove Uredbe, zemlja podrijetla hrane odnosi se na podrijetlo hrane kako je utvrđeno člancima 23. do 26. Uredbe (EEZ) br. 2913/92.

4. Primjenjuju se i posebne definicije iz Priloga I.

## POGLAVLJE II.

**OPĆA NAČELA O INFORMACIJAMA O HRANI***Članak 3.***Opći ciljevi**

1. Pružanjem informacija o hrani treba se postići visoka razina zaštite zdravlja i interesa potrošača uspostavom temelja pomoću kojih će krajnji potrošači biti informirani pri odabiru hrane i pomoću kojih će upotrebljavati i koristiti hranu na siguran način, s posebnim naglaskom na zdravstvene, gospodarske, okolišne, socijalne i etičke okolnosti.

2. Cilj propisa o informacijama o hrani jest u Uniji postići slobodan protok hrane koja se zakonito proizvodi i stavlja na tržište, vodeći, prema potrebi, ►C1 računa o potrebi zaštite legitimnih interesa proizvođača te promicanja proizvodnje kvalitetnih proizvoda. ◄

3. Kada se propisom o informacijama o hrani donesu novi zahtjevi, potrebno je predvidjeti prijelazno razdoblje nakon stupanja na snagu novih zahtjeva, osim u opravdanim slučajevima. Tijekom takvoga prijelaznog razdoblja moguće je na tržište stavljati hranu koja nije označena sukladno novim zahtjevima, a zalihe takve hrane stavljene na tržište prije isteka prijelaznoga razdoblja mogu se i dalje prodavati do njihova iscrpljenja.

4. Tijekom pripreme, ocjenjivanja i revizije propisa o informacijama o hrani treba provoditi otvorena i transparentna javna savjetovanja sa svim zainteresiranim stranama izravno ili preko njihovih predstavničkih tijela, osim ako to nije moguće zbog žurnosti pitanja.

*Članak 4.***Načela kojima se uređuju obvezne informacije o hrani**

1. Ako se propisom o informacijama o hrani zahtijevaju obvezne informacije o hrani, to posebno uključuje i informacije iz jedne od sljedećih kategorija:

- (a) informacije o identitetu i sastavu, svojstvima ili drugim karakteristikama hrane;

**▼B**

(b) informacije o zaštiti zdravlja potrošača i sigurnoj upotrebi hrane. To se posebno odnosi na informacije o:

- i. svojstvima sastava koji može biti štetan za zdravlje određenih skupina potrošača;
- ii. trajnosti, čuvanju i sigurnoj upotrebi;
- iii. utjecaju na zdravlje, uključujući rizike i posljedice vezane za načine konzumacije koji mogu biti opasni i štetni za zdravlje;

(c) informacije o hranjivim svojstvima koje omogućavaju potrošačima da budu informirani pri odabiru, uključujući potrošače s posebnim prehrambenim potrebama,.

2. Pri razmatranju potrebe za obveznim informacijama o hrani te kako bi se potrošačima omogućilo da budu informirani pri odabiru, uzimaju se u obzir potrebe većine potrošača za određenim informacijama koje za njih imaju značajnu vrijednost ili o općeprihvaćene koristi za potrošača.

*Članak 5.***Savjetovanje s Europskom agencijom za sigurnost hrane**

Sve mjere Unije u području propisa o informacijama o hrani koje bi mogle utjecati na javno zdravlje donose se ►**C1** nakon savjetovanja s Europskom agencijom za sigurnost hrane („Agencija”). ◀

## POGLAVLJE III.

**OPĆI ZAHTJEVI O INFORMACIJAMA O HRANI I ODGOVORNOSTI  
SUBJEKATA U POSLOVANJU S HRANOM***Članak 6.***Osnovni zahtjev**

Svu hranu koja je namijenjena krajnjem potrošaču ili objektima javne prehrane moraju pratiti informacije o hrani u skladu s ovom Uredbom.

*Članak 7.***Prakse poštenog informiranja**

1. Informacije o hrani ne smiju biti obmanjujuće, a posebno:

(a) glede karakteristika hrane, posebno njezine prirode, identiteta, svojstava, sastava, količine, ►**C1** roka trajanja, zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla, načina proizvodnje; ◀

(b) pripisivanjem hrani učinaka ili svojstava koje ta hrana nema;

**▼B**

- (c) ukazivanjem na posebne karakteristike hrane kada u stvarnosti sva slična hrana posjeduje te karakteristike, posebno posebnim isticanjem prisutnosti ili odsutnosti određenih sastojaka i/ili hranjivih tvari;
  - (d) ukazujući izgledom, opisom ili slikovnim prikazom prisutnosti određene hrane ili sastojka, ►C1 kada je u stvarnosti sastavni dio koji je inače prirodno prisutan ili sastojak koji se uobičajeno koristi u toj hrani ◄, zamijenjen drugim sastavnim dijelom ili drugim sastojkom.
2. Informacije o hrani moraju biti točne, jasne i lako razumljive potrošaču.
3. Uz odstupanja koja su predviđena zakonodavstvom Unije koje se primjenjuje na prirodne mineralne vode i hranu za posebne prehrambene potrebe, informacije o hrani ne smiju propisivati svojstva sprječavanja ili liječenja bolesti ljudi niti se tim informacijama smije upućivati na takva svojstva.
4. Stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se i na:
- (a) oglašavanje;
  - (b) prezentiranje hrane, posebno njezin oblik, izgled ili ambalažu, upotrijebljene ambalažne materijale, način na koji je raspoređena i okruženje u kojemu je izložena.

*Članak 8.***Odgovornosti**

1. Subjekt u ►C1 poslovanju s hranom ◄ odgovoran za informacije o hrani jest subjekt pod čijim se imenom ili nazivom tvrtke hrana stavlja na tržište ili, ako taj subjekt nema sjedište u Uniji, uvoznik za tržište Unije.
2. Subjekt u ►C1 poslovanju s hranom ◄ odgovoran za informacije o hrani mora osigurati prisutnost i točnost informacija o hrani u skladu s primjenjivim propisima o informacijama o hrani i zahtjevima odgovarajućih nacionalnih propisa.
3. Subjekti u ►C1 poslovanju s hranom ◄ koji nemaju utjecaj na informacije o hrani ne smiju dobavljati hranu za koju, na temelju informacija koje imaju kao stručnjaci, znaju ili pretpostavljaju da ne udovoljava primjenjivim propisima o informacijama o hrani i zahtjevima odgovarajućih nacionalnih propisa.
4. U okviru svog poslovanja, subjekti u ►C1 poslovanju s hranom ◄ ne smiju mijenjati informacije o hrani ako bi te informacije mogle dovesti krajnjega potrošača u zabludu ili na ikoji drugi način smanjiti razinu zaštite potrošača i mogućnost krajnjega potrošača da bude informiran pri odabiru. Subjekti u ►C1 poslovanju s hranom ◄ odgovorni su za sve promjene informacija koje prate hranu.

**▼B**

5. Ne dovodeći u pitanje stavke 2. do 4., subjekti u ►C1 poslovanju s hranom ◄ u okviru svog poslovanja pod vlastitim nadzorom moraju osigurati sukladnost sa zahtjevima propisa o informacijama o hrani i odgovarajućih nacionalnih propisa koji se odnose na njihove djelatnosti te su dužni provjeriti jesu li ti zahtjevi ispunjeni.

6. U okviru svog poslovanja, subjekti u ►C1 poslovanju s hranom ◄ moraju osigurati da se informacije o nepretpakiranoj hrani namijenjenoj krajnjem potrošaču ili objektima javne prehrane prenesu subjektu u ►C1 poslovanju s hranom ◄ koji zaprima hranu kako bi, prema potrebi, krajnjem potrošaču osigurali dostupnost obveznih informacija o hrani.

7. U sljedećim slučajevima subjekti u ►C1 poslovanju s hranom ◄ u okviru svog poslovanja moraju osigurati da se obvezni podaci propisani člancima 9. i 10. nalaze na pretpakovini ili etiketi koja je na nju pričvršćena, ili na komercijalnim dokumentima koji se odnose na hranu ako je moguće osigurati da takvi dokumenti prate hranu na koju se odnose ili da su bili poslani prije ili u vrijeme isporuke:

- (a) ako je pretpakirana hrana namijenjena krajnjem potrošaču, ali se stavlja na tržište prije prodaje krajnjem potrošaču te se u toj fazi isključuje prodaja objektu javne prehrane;
- (b) ako je pretpakirana hrana namijenjena objektu javne prehrane ►C1 za pripremu, obradu, raspodjelu ili rezanje. ◄

**▼C1**

Neovisno o prvom podstavku, subjekti u poslovanju s hranom moraju osigurati da podaci iz članka 9. stavka 1. točaka (a), (f), (g) i (h) također budu prisutni na vanjskoj ambalaži u kojoj se pretpakirana hrana prezentira radi stavljanja na tržište.

**▼B**

8. Subjekti u ►C1 poslovanju s hranom ◄ koji drugim subjektima u ►C1 poslovanju s hranom ◄ isporučuju hranu koja nije namijenjena za krajnje potrošače ili objekte javne prehrane moraju osigurati da se tim subjektima u ►C1 poslovanju s hranom ◄ pruži dovoljno informacija kako bi oni prema potrebi mogli ispuniti svoje obveze iz stavka 2.

## POGLAVLJE IV.

## OBVEZNE INFORMACIJE O HRANI

## ODJELJAK 1.

*Sadržaj i prezentiranje*

## Članak 9.

**Popis obveznih podataka**

1. U skladu s člancima 10. do 35. te vodeći računa o iznimkama iz ovog Poglavlja, obvezno treba navesti sljedeće podatke:

- (a) naziv hrane;

**▼B**

- (b) popis sastojaka;
- (c) sve sastojke ili pomoćne tvari u procesu proizvodnje koji su navedeni u Prilogu II. ili dobiveni od tvari ili proizvoda iz Priloga II. koji uzrokuju alergije ili ►C1 intolerancije ◄, a koji su upotrijebljeni u procesu proizvodnje ili pripreme hrane i koji su prisutni u gotovom proizvodu, čak i u promijenjenom obliku;
- (d) količinu određenih sastojaka ili kategorija sastojaka;
- (e) neto količinu hrane;
- (f) datum minimalne trajnosti ili „upotrijebiti do” datum;
- (g) posebne uvjete čuvanja i/ili upotrebe;
- (h) ime ili naziv i adresu subjekta u ►C1 poslovanju s hranom ◄ iz članka 8. stavka 1.;
- C1 (i) zemlju podrijetla ili mjesto podrijetla ◄, sukladno članku 26.;
- C1 (j) upute za upotrebu, kada u nedostatku ◄ takve upute ne bi bila moguća pravilna upotreba hrane;
- (k) za pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola, stvarnu alkoholnu jakost po volumenu;
- (l) nutritivna deklaracija.

2. Podaci iz stavka 1. navode se riječima i brojkama. Ne dovodeći u pitanje članak 35., ti se podaci mogu dodatno označiti pomoću piktograma ili simbola.

3. Ako Komisija donese delegirane i provedbene akte iz ovog članka, podaci iz stavka 1. mogu se alternativno iskazati piktogramima ili simbolima umjesto riječima i brojkama.

Kako bi potrošači imali koristi od drugih načina iskazivanja obveznih informacija o hrani umjesto iskazivanja riječima i brojkama te ►C1 ako je time postignuta ista razina informiranja kao riječima i brojkama ◄, uzimajući u obzir dokaze o jednakom razumijevanju potrošača, Komisija delegiranim aktima može, u skladu s člankom 51., utvrditi mjerila sukladno kojima se jedan ili više podataka iz stavka 1. mogu iskazati piktogramima ili simbolima umjesto riječima ili brojkama.

4. Kako bi se osigurala ujednačena provedba stavka 3. ovog članka, Komisija može donijeti provedbene akte o načinima primjene mjerila utvrđenih u skladu sa stavkom 3. o iskazivanju jednoga ili više podataka piktogramima ili simbolima umjesto riječima ili brojkama. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.



#### *Članak 10.*

##### **Dodatni obvezni podaci za određene vrste ili kategorije hrane**

1. Pored podataka iz članka 9. stavka 1., u Prilogu III. utvrđeni su dodatni obvezni podaci za određenu vrstu ili kategoriju hrane.

2. Kako bi se osiguralo informiranje potrošača o posebnim vrstama ili kategorijama hrane te uzeli u obzir tehnički napredak, nove znanstvene spoznaje, zaštita zdravlja potrošača ili sigurna konzumacija hrane, Komisija može, u skladu s člankom 51., delegiranim aktima izmijeniti Prilog III.

Ako se, u slučaju pojave rizika za zdravlje potrošača, pokaže potreba za hitnim djelovanjem, postupak iz članka 52. primjenjuje se na delegirane akte donesene u skladu s ovim člankom.

#### *Članak 11.*

##### **Mjeriteljstvo**

Člankom 9. ne dovode se u pitanje detaljnije odredbe Unije o mjeriteljskim zahtjevima.

#### *Članak 12.*

##### **Dostupnost i položaj obveznih informacija o hrani**

1. U skladu s ovom Uredbom, obvezne informacije o hrani moraju biti raspoložive i lako uočljive za svu hranu.

2. U slučaju pretpakirane hrane, obvezne se informacije o hrani moraju nalaziti na ambalaži ili na etiketi koja je na nju pričvršćena.

3. Kako bi potrošači imali koristi od drugih načina iskazivanja obveznih informacija o hrani, koji su bolje prilagođeni za navođenje određenih obveznih podataka, te ako je time postignuta ista razina informiranja kao njihovim navođenjem na ambalaži ili etiketi, uzimajući u obzir dokaze o jednakom razumijevanju potrošača i širu uporabu tih načina među potrošačima, Komisija može delegiranim aktima u skladu s člankom 51. utvrditi mjerila u skladu s kojima se određeni obvezni podaci mogu iskazati na načine koji su različiti od njihova navođenja na ambalaži ili etiketi.

4. Kako bi se osigurala ujednačena provedba stavka 3. ovog članka, Komisija može donijeti provedbene akte o načinima primjene mjerila utvrđenih u skladu sa stavkom 3. o iskazivanju određenih obveznih podataka na načine koji su različiti od njihova navođenja na ambalaži ili etiketi. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

**▼B**

5. Za nepretpakiranu hranu se primjenjuju odredbe članka 44.

*Članak 13.***Prezentiranje obveznih podataka**

1. Ne dovodeći u pitanje nacionalne mjere koje se donose u skladu s člankom 44. stavkom 2., obvezne informacije o hrani moraju biti označene na vidljivom mjestu tako da budu lako uočljive, jasno čitljive i, prema potrebi, neizbrisive. Ni u kojem slučaju te informacije ne smiju biti skrivene, prekrivene ili prekinute drugim pisanim ili slikovnim prikazima, ili drugim materijalom.

2. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe Unije koje se primjenjuju na određenu hranu, u slučaju kada su obvezni podaci iz članka 9. stavka 1. prikazani na ambalaži ili na etiketi koja je na nju pričvršćena, oni moraju biti otisnuti na ambalaži ili na etiketi tako da budu jasno čitljivi, i to slovima čija je visina  $x$ , kako je utvrđeno Prilogom IV., jednaka ili veća od 1,2 mm.

3. U slučaju ambalaže ili spremnika čija je najveća površina manja od 80 cm<sup>2</sup>, visina  $x$  slova iz stavka 2. mora biti jednaka ili veća od 0,9 mm.

4. Radi postizanja ciljeva ove Uredbe, Komisija mora delegiranim aktima u skladu s člankom 51. utvrditi pravila o čitljivosti.

Radi postizanja istoga cilja koji je naveden u prvome podstavku, Komisija delegiranim aktima u skladu s člankom 51. može proširiti primjenu zahtjeva iz stavka 5. ovog članka na dodatne obvezne podatke na posebne vrste ili kategorije hrane.

5. Podaci iz članka 9. stavka 1. točaka (a), (e) i (k) moraju se nalaziti u istome vidnom polju.

6. Stavak 5. ovog članka ne primjenjuje se na slučajeve iz članka 16. stavaka 1. i 2.

*Članak 14.***Prodaja na daljinu**

1. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve u vezi s informacijama iz članka 9., za pretpakiranu hranu ponuđenu na prodaju sredstvima komunikacije na daljinu:

- (a) obvezne informacije o hrani, osim podataka iz članka 9. stavka 1. točke (f), moraju biti dostupne prije zaključenja kupnje i navedene u popratnom dokumentu prilikom prodaje na daljinu ili ih treba pružiti u nekom drugom primjerenom obliku koji subjekt u ►C1 poslovanju s hranom ◄ mora jasno odrediti. Ako se koriste drugi primjereni oblici, subjekt u ►C1 poslovanju s hranom ◄ mora potrošačima pružiti obvezne informacije o hrani bez naplate dodatnih troškova;

**▼B**

(b) svi obvezni podaci moraju biti dostupni u trenutku isporuke.

2. U slučaju nepretpakirane hrane ponuđene na prodaju sredstvima komunikacije na daljinu, podaci iz članka 44. moraju biti dostupni u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

3. Stavak 1. točka (a) se ne primjenjuje na hranu ponuđenu na prodaju preko automata za prodaju robe ili u trgovačkim prostorima s automatima.

*Članak 15.***Jezični zahtjevi**

1. Ne dovodeći u pitanje članak 9. stavak 3., obvezne informacije o hrani moraju biti napisane na jeziku koji potrošači države članice u kojoj se hrana stavlja na tržište mogu lako razumjeti.

2. Države članice u kojima se hrana stavlja na tržište mogu za vlastito državno područje odlučiti da se podaci navode na jednome ili više službenih jezika Unije.

3. Stavcima 1. i 2. ne isključuje se mogućnost višejezičnog navođenja podataka.

*Članak 16.***Izostavljanje određenih obveznih podataka**

1. U slučaju staklenih boca namijenjenih ponovnoj upotrebi, a koje imaju neizbrisive oznake i zbog toga nemaju naljepnicu, obruč ili privjesnicu, obvezni su samo podaci iz članka 9. stavka 1. točaka (a), (c), (e), (f) i (l).

2. U slučaju ambalaže ili spremnika čija je najveća površina manja od 10 cm<sup>2</sup>, na ambalaži ili na etiketi treba obvezno navesti samo podatke iz članka 9. stavka 1. točaka (a), (c), (e) i (f). Podaci iz članka 9. stavka 1. točke (b) navode se na druge načine ili se daju na uvid potrošaču u slučaju njegovog zahtjeva.

3. Ne dovodeći u pitanje druge odredbe Unije kojima se zahtjeva obvezna nutritivna deklaracija, navod iz članka 9. stavka 1. točke (l) nije obavezan za hranu navedenu u Prilogu V.

4. Ne dovodeći u pitanje druge odredbe Unije kojima se zahtjeva navođenje popisa sastojaka ili obvezna nutritivna deklaracija, podaci iz članka 9. stavka 1. točaka (b) i (l) nisu obvezni za pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola.

**▼B**

Do 13. prosinca 2014. Komisija izrađuje izvješće o primjeni članka 18. i članka 30. stavka 1. na proizvode iz ovog stavka u kojemu razmatra bi li se u budućnosti na alkoholna pića trebao posebno primjenjivati zahtjev navođenja informacija o energetske vrijednosti i iznijeti razloge koji opravdavaju moguće iznimke, vodeći računa o potrebi postizanja sukladnosti s drugim odgovarajućim politikama Unije. U tom kontekstu Komisija razmatra potrebu za predlaganjem definicije „alkopopsa”.

Prema potrebi, Komisija tom izvješću prilaže zakonodavni prijedlog o utvrđivanju pravila u vezi s popisom sastojka ili obveznom nutritivnom deklaracijom za te proizvode.

*ODJELJAK 2.**Detaljne odredbe o obveznim podacima**Članak 17.***Naziv hrane**

1. Naziv hrane mora biti propisani naziv. Ako takav naziv ne postoji, naziv hrane mora odgovarati njenom uobičajenom naziv ili, ako takav uobičajeni naziv ne postoji ili se ne koristi, treba navesti opisni naziv hrane.

2. U državi članici u kojoj se hrana stavlja na tržište dopuštena je upotreba naziva hrane pod kojim se ista zakonito proizvodi i stavlja na tržište u državi članici u kojoj je proizvedena. Međutim, ako primjena drugih odredaba ove Uredbe, posebno onih iz članka 9., potrošačima u državi članici u kojoj se hrana stavlja na tržište ne omogućuje spoznaju prave prirode hrane i razlikovanje od hrane s kojom bi je mogli zamijeniti, naziv pod kojim se hrana stavlja na tržište mora biti popraćen drugim opisnim informacijama koji se moraju nalaziti u neposrednoj blizini naziva hrane.

**▼C1**

3. U iznimnim slučajevima, naziv hrane iz države članice u kojoj je hrana proizvedena ne smije se koristiti pri stavljanju na tržište u državi članici u kojoj se hrana na koju se odnosi taj naziv razlikuje po svojem sastavu ili tehnologiji proizvodnje od hrane poznate pod tim nazivom u onoj mjeri da odredbe stavka 2. nisu dovoljne da bi osigurale točno informiranje potrošača u državi članici u kojoj se hrana stavlja na tržište.

**▼B**

4. Naziv hrane ne smije se zamijeniti nazivom koji je zaštićen pravima intelektualnog vlasništva, nazivom robne marke ili izmišljenim nazivom.

5. Posebne odredbe o nazivu hrane i podacima koji je moraju pratiti navedene su u Prilogu VI.

**▼B***Članak 18.***Popis sastojaka**

1. Popis sastojaka mora biti naslovljen ili mu mora prethoditi navod koji se sastoji ili koji uključuje riječ „sastojci”. Popis sastojaka mora uključivati sve sastojke hrane navedene padajućim redoslijedom s obzirom na masu koja je utvrđena u vrijeme njihove upotrebe u proizvodnji hrane.
2. Sastojci se navode pod njihovim specifičnim nazivom, gdje je primjenjivo, u skladu sa zahtjevima iz članka 17. i Priloga VI.
3. Svi sastojci prisutni u obliku proizvedenih nanomaterijala moraju biti jasno naznačeni na popisu sastojaka. Nakon naziva tih sastojaka u zagradi mora slijediti riječ „nano”.
4. Tehnička pravila za primjenu stavaka 1. i 2. ovog članka utvrđena su u Prilogu VII.

**▼M3****▼B***Članak 19.***Izostavljanje popisa sastojaka**

1. Za sljedeću hranu nije potrebno navesti popis sastojaka:
  - (a) svježe voće i povrće, uključujući krumpir, koje nije oguljeno, rezano ili obrađeno na sličan način;
  - (b) gaziranu vodu u čijem se opisu navodi da je gazirana;
  - (c) fermentirani ocat koji je proizveden isključivo od jedne sirovine, pod uvjetom da nije dodan niti jedan drugi sastojak;
  - (d) sir, maslac, fermentirano mlijeko i vrhnje kojima nisu dodani drugi sastojci osim mliječnih sastojaka, prehrambenih enzima i mikrobnih kultura neophodnih za njihovu proizvodnju ili, u slučaju sira, ►C1 izuzev svježeg sira i prerađenog sira ◄, sol potrebna za njegovu proizvodnju;
  - (e) hranu koja se sastoji od samo jednoga sastojka, kod koje:
    - i. naziv hrane jednak nazivu sastojka; ili
    - ii. naziv hrane omogućava jasno prepoznavanje prirode sastojka.
2. Kako bi uzela u obzir značaj popisa sastojaka za posebne vrste ili kategorije hrane za potrošača, Komisija u iznimnim slučajevima može delegiranim aktima u skladu s člankom 51. nadopuniti stavak 1. ovog članka, pod uvjetom da izostavljanje informacija ne uzrokuje nedovoljnu informiranost krajnjeg potrošača ili objekata javne prehrane.

**▼B***Članak 20.***Izostavljanje sastavnih dijelova hrane na popisu sastojaka**

Ne dovodeći u pitanje članak 21., sljedeći sastavni dijelovi hrane ne moraju se navoditi na popisu sastojaka:

- (a) sastavni ►**C1** dijelovi sastojka koji su privremeno izdvojeni tijekom ◀ procesa proizvodnje, a nakon toga su ponovno vraćeni, ali ne u količini koja je veća od njihovog izvornog udjela;
- (b) prehrambeni aditivi i prehrambeni enzimi:
  - i. koji su u određenoj hrani prisutni samo zato što se nalaze u jednom ili više sastojaka te hrane, a u skladu s principom prijenosa iz članka 18. stavka 1. točaka (a) i (b) Uredbe (EZ) br. 1333/2008, pod uvjetom da nemaju nikakvu tehnološku funkciju gotovom proizvodu; ili
  - ii. koji se koriste kao pomoćne tvari u postupku proizvodnje;
- (c) nosači i ►**C1** tvari koje nisu prehrambeni aditivi, ali se koriste ◀ na isti način i u iste svrhe kao nosači te koji se koriste samo u točno određenim potrebnim količinama;
- (d) tvari koje nisu prehrambeni aditivi, ali se koriste na isti način i u iste svrhe kao pomoćne tvari u postupku proizvodnje te su prisutne u gotovom proizvodu, čak i u izmijenjenom obliku;
- (e) voda:
  - i. ako se voda koristi u postupku proizvodnje isključivo za rekonstituciju sastojka koji se koristi u koncentriranom ili dehidriranom obliku; ili
  - ii. u slučaju tekućeg medija koji se obično ne konzumira.

*Članak 21.***Označivanje određenih tvari ili proizvoda koji uzrokuju alergije ili ►**C1** intolerancije ◀**

1. Ne dovodeći u pitanje pravila donesena u skladu s člankom 44. stavkom 2., podaci iz članka 9. stavka 1. točke (c) moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- (a) moraju biti navedeni u popisu sastojaka u skladu s pravilima utvrđenima u članku 18. stavku 1. s jasnom uputom na naziv tvari ili proizvoda kako su navedeni u Prilogu II.; i
- (b) naziv tvari ili proizvoda, kako su navedeni u Prilogu II., treba biti naglašen uporabom vrste pisma koje se jasno razlikuje od vrste pisma kojim je pisan ostatak popisa sastojaka, na primjer različitim slovima, stilovima ili bojama u pozadini.

**▼B**

Ako nema popisa sastojaka, navod podataka iz članka 9. stavka 1. točke (c) mora uključivati riječ „sadrži” iza koje se navodi naziv tvari ili proizvoda iz Priloga II.

Ako nekoliko sastojaka ili pomoćnih tvari u procesu proizvodnje hrane potječu od jedne tvari ili proizvoda iz Priloga II., to je potrebno jasno navesti za svaki sastojak ili pomoćnu tvar u postupku proizvodnje.

Podatke iz članka 9. stavka 1. točke (c) nije potrebno ►C1 navesti ako naziv hrane jasno upućuje na tu tvar ili proizvod. ◄

2. Kako bi se osigurala bolja informiranost potrošača ►C1 i uzeli u obzir najnoviji znanstveni napredak i tehničke spoznaje, Komisija mora ◄ sustavno ponovno ocijeniti i, prema potrebi, ažurirati popis iz Priloga II. delegiranim aktima u skladu s člankom 51.

Ako se u slučaju pojave rizika za zdravlje potrošača pokaže potreba za hitnim djelovanjem, postupak iz članka 52. primjenjuje se na delegirane akte donesene u skladu s ovim člankom.

*Članak 22.***Navođenje količine sastojaka**

1. Navođenje količine sastojka ili kategorije sastojaka koji se upotrebljavaju u proizvodnji ili pripremi hrane je obvezno ako su sastojak ili kategorija sastojaka:

- (a) navedeni u nazivu hrane ili ih potrošač uobičajeno povezuje s tim nazivom;
- (b) istaknuti na etiketi riječima, slikama ili grafičkim prikazima; ili
- (c) osnova za karakterizaciju hrane i njeno razlikovanje od proizvoda s kojima bi se mogla zamijeniti zbog naziva ili izgleda.

2. Tehnička pravila za primjenu stavka 1., uključujući posebne slučajeve u kojima nije potrebno navesti količinu određenih sastojaka, navedena su u Prilogu VIII.

*Članak 23.***Neto količina**

1. Neto količina hrane mora biti iskazana u litrama, centilitrima, mililitrima, kilogramima ili gramima, ovisno o slučaju:

- (a) u jedinicama za mjerenje obujma za tekuće proizvode;
- (b) u jedinicama za mjerenje mase za druge proizvode.

2. Kako bi potrošač mogao bolje razumjeti informacije o hrani na etiketi, Komisija može putem delegiranih akata u skladu s člankom 51. utvrditi za određenu posebnu hranu način iskazivanja neto količine različit od načina predviđenog stavkom 1. ovog članka.

**▼B**

3. Tehnička pravila za primjenu stavka 1., uključujući posebne slučajeve u kojima nije potrebno navesti neto količinu, navedena su u Prilogu IX.

*Članak 24.***Datum minimalne trajnosti, „upotrijebiti do” datum i datum zamrzavanja**

1. Hrana koja je s mikrobiološkog stajališta brzo kvarljiva i stoga je vjerojatno da će nakon kraćega razdoblja predstavljati izravnu opasnost za zdravlje ljudi, datum minimalne trajnosti treba zamijeniti „upotrijebiti do” datumom. Nakon „upotrijebiti do” datuma hrana se smatra nesigurnom u skladu s člankom 14. stavcima 2. do 5. Uredbe (EZ) br. 178/2002.

2. Odgovarajući se datum navodi u skladu s Prilogom X.

3. Kako bi se osigurala ujednačena primjena načina navođenja datuma minimalne trajnosti iz stavka 1. točke (c) Priloga X., Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju pravila u tom pogledu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

*Članak 25.***Uvjeti čuvanja ili uvjeti upotrebe**

1. U slučajevima u kojima hrana zahtjeva posebne uvjete čuvanja i/ili upotrebe pod posebnim uvjetima, te je uvjete potrebno navesti.

2. Kako bi se osiguralo odgovarajuće čuvanje ili upotreba hrane nakon otvaranja ambalaže, prema potrebi treba navesti uvjete čuvanja i/ili rok za konzumaciju hrane.

*Članak 26.***Zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla**

1. Ovaj se članak primjenjuje ne dovodeći u pitanje zahtjeve o označivanju iz posebnih odredaba Unije, a posebno Uredbe Vijeća (EZ) br. 509/2006 od 20. ožujka 2006. o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima kao garantirano tradicionalnim specijalitetima <sup>(1)</sup> i Uredbe Vijeća (EZ) br. 510/2006 od 20. ožujka 2006. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda <sup>(2)</sup>.

2. Navođenje zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla je obvezno:

<sup>(1)</sup> SL L 93, 31.3.2006., str. 1.

<sup>(2)</sup> SL L 93, 31.3.2006., str. 12.

**▼B**

- (a) ako bi izostavljanje toga podatka moglo dovesti potrošača u zabludu ►**C1** u pogledu stvarne zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla hrane, a posebno ako bi informacije koje prate hranu ili čitava etiketa ukazivale na to da hrana potječe iz druge zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla; ◀
- (b) za meso oznaka kombinirane nomenklature (KN oznaka) koje su navedene u Prilogu XI. Primjena ove točke ovisi o donošenju provedbenih akata iz stavka 8.

**▼C1**

3. Ako su zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla navedeni, ali ne odgovaraju zemlji podrijetla ili mjestu podrijetla glavnoga sastojka hrane:

- (a) treba navesti i zemlju podrijetla ili mjesto podrijetla glavnog sastojka; ili
- (b) treba navesti da se zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla glavnoga sastojka razlikuju od zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla hrane.

**▼B**

Primjena ovog stavka ovisi o donošenju provedbenih akata iz stavka 8.

4. U roku od 5 godina od datuma primjene stavka 2. točke (b) Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o ocjeni ►**C1** obveznoga navođenja zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla za proizvode iz te točke. ◀

5. Do 13. prosinca 2014. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješća o ►**C1** obveznom navođenju zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla za ◀ sljedeću hranu:

- (a) vrste mesa, osim goveđeg mesa i osim vrsta navedenih u točki (b) stavka 2.;
- (b) mlijeko;
- (c) mlijeko koje se koristi kao sastojak u mliječnim proizvodima;
- (d) neprerađenu hranu;
- (e) proizvode s jednim sastojkom;
- (f) sastojke koji čine više od 50 % hrane.

6. Do 13. prosinca 2013. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o obveznom ►**C1** navođenju zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla za meso koje se koristi kao sastojak. ◀

7. U izvješćima iz stavaka 5. i 6. treba voditi računa o potrebi informiranja potrošača, izvedivosti ►**C1** obveznog navođenja zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla te ◀ analizi troškova i koristi uvođenja takvih mjera, uključujući pravni utjecaj na unutarnje tržište i utjecaj na međunarodnu trgovinu.

**▼B**

Komisija tim izvješćima može priložiti prijedloge za izmjenu odgovarajućih odredaba Unije.

8. Do 13. prosinca 2013., a nakon ocjene utjecaja, Komisija donosi provedbene akte za primjenu stavka 2. točke (b) ovog članka i primjenu stavka 3. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

9. U pogledu hrane iz stavka 2. točke (b), stavka 5. točke (a) i stavka 6., u izvješćima i ocjenama utjecaja iz ovog članka treba, između ostalog, razmotriti moguće ►C1 načine navođenja zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla te hrane ◄, a posebno uzimajući u obzir svaku od sljedećih životnih ciklusa životinje:

- (a) mjesta rođenja;
- (b) mjesta uzgoja;
- (c) mjesta klanja.

*Članak 27.***Upute za upotrebu**

1. Upute za upotrebu hrane moraju biti navedene na način kojim se omogućava primjerena upotreba hrane.
2. Komisija može donijeti provedbene akte u kojima se utvrđuju podrobna pravila za provedbu stavka 1. za određenu hranu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

*Članak 28.***Alkoholna jakost**

1. Pravila o navođenju volumne alkoholne jakosti za proizvode KN oznake 2204 utvrđena su u posebnim odredbama Unije koje se primjenjuju na te proizvode.
2. Stvarna alkoholna jakost po volumenu za pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola, osim onih iz stavka 1., navodi se u skladu s Prilogom XII.

*ODJELJAK 3.****Nutritivna deklaracija****Članak 29.***Povezanost s drugim propisima**

1. Ovaj se odjeljak ne primjenjuje na hranu obuhvaćenu područjem primjene sljedećih propisa:

**▼B**

- (a) Direktivu 2002/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. lipnja 2002. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na dodatke prehrani <sup>(1)</sup>;
- (b) Direktive 2009/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o iskorištavanju i stavljanju na tržište prirodnih mineralnih voda <sup>(2)</sup>.

2. Ovaj se odjeljak primjenjuje ne dovodeći u pitanje Direktivu 2009/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o hrani za posebne prehrambene potrebe <sup>(3)</sup> i posebnih direktiva navedenih u članku 4. stavku 1. te Direktive.

*Članak 30.***Sadržaj**

1. Obvezna nutritivna deklaracija sadrži sljedeće podatke:

- (a) energetska vrijednost; i
- (b) količine masti, zasićenih masti, ugljikohidrata, šećera, bjelancevina i soli.

Prema potrebi se u neposrednoj blizini nutritivne deklaracije može nalaziti izjava u kojoj se navodi da je sadržaj soli isključivo posljedica prirodno prisutnoga natrija.

2. Sadržaj obvezne nutritivne deklaracije iz stavka 1. može biti nadopunjen navođenjem količine jedne ili više sljedećih hranjivih tvari:

- (a) jednostruko nezasićenih masnih kiselina;
- (b) višestruko nezasićenih masnih kiselina;
- (c) poliola;
- (d) škroba;
- (e) vlakana;
- (f) bilo kojeg vitamina ili minerala iz dijela A točke 1. Priloga XIII. koji su prisutni u značajnim količinama, kako je utvrđeno u dijelu A točki 2. Priloga XIII.

3. Ako označivanje pretpakirane hrane uključuje obveznu nutritivnu deklaraciju iz stavka 1., u njoj se mogu ponoviti sljedeći podaci:

- (a) energetska vrijednost; i
- (b) energetska vrijednost, zajedno s količinama masti, zasićenih masnih kiselina, šećera i soli.

<sup>(1)</sup> SL L 183, 12.7.2002., str. 51.

<sup>(2)</sup> SL L 164, 26.6.2009., str. 45.

<sup>(3)</sup> SL L 124, 20.5.2009., str. 21.

**▼B**

4. Ako označivanje proizvoda iz članka 16. stavka 4. sadrži nutritivnu deklaraciju, tada iznimno od članka 36. stavka 1. može biti navedena samo energetska vrijednost.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 44. i odstupajući od članka 36. stavka 1., ako označivanje proizvoda iz članka 44. stavka 1. sadrži nutritivnu deklaraciju, tada mogu biti navedeni samo:

(a) energetska vrijednost; i

(b) energetska vrijednost, zajedno s količinama masti, zasićenih masnih kiselina, šećera i soli.

6. Kako bi se uzeo u obzir značaj podataka iz stavaka 2. do 5. ovog članka za informiranje potrošača, Komisija može delegiranim aktima u skladu s člankom 51. izmijeniti popise iz stavaka 2. do 5. ovog članka dodavanjem ili brisanjem podataka.

7. Uzimajući u obzir znanstvene dokaze i iskustvo država članica, Komisija do 13. prosinca 2014. podnosi izvješće o prisutnosti trans masnih kiselina u hrani i, općenito, prehrani stanovništva Unije. Cilj je toga izvješća ocijeniti utjecaj odgovarajućih sredstava koji bi potrošačima mogli omogućiti odabir zdravije hrane i, općenito, odabir zdravije prehrane ili kojima bi se mogao promicati odabir zdravije hrane među potrošačima, što, između ostalog, uključuje pružanje informacija potrošačima o trans masnim kiselinama ili ograničenjima njihove uporabe. Komisija će, prema potrebi, tome izvješću priložiti zakonodavni prijedlog.

### *Članak 31.*

#### **Izračun**

1. Energetska vrijednost se računa uporabom faktora pretvorbe iz Priloga XIV.

2. Komisija može delegiranim aktima u skladu s člankom 51. donijeti faktore pretvorbe za vitamine i minerale iz dijela A točke 1. Priloga XIII. za točniji izračun sadržaja tih vitamina i minerala u hrani. Ti se faktori pretvorbe dodaju u Prilog XIV.

3. Energetska vrijednost i količine hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1. do 5. odgovaraju onima u hrani u prodaji.

Prema potrebi se informacije mogu odnositi na hranu nakon pripreme, pod uvjetom da su upute za pripremu dovoljno detaljne i da se informacije odnose na hranu pripremljenu za konzumaciju.

**▼B**

4. Navedene vrijednosti su, u odnosu na svaki pojedini slučaj, prosječne vrijednosti koje se temelje na:

- (a) proizvođačevoj analizi hrane;
- (b) izračunu iz poznatih ili stvarnih prosječnih vrijednosti upotrijebljenih sastojaka; ili
- (c) izračunu iz opće utvrđenih i prihvaćenih podataka.

Komisija može donijeti provedbene akte o utvrđivanju detaljnih pravila za ujednačenu provedbu ovog stavka u vezi s točnosti navedenih vrijednosti, kao što su razlike između navedenih vrijednosti i vrijednosti utvrđenih službenim provjerama. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

*Članak 32.***Izražavanje na 100 g ili 100 ml**

1. Energetska vrijednost i količine hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1. do 5. izražavaju se upotrebom mjernih jedinica iz Priloga XV.
2. Energetska vrijednost i količine hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1. do 5. izražavaju se na 100 g ili 100 ml.
3. Ako postoji, navod o vitaminima i mineralima mora biti naveden kako je navedeno u stavku 2. te, pored toga, mora biti naveden kao postotak preporučenoga unosa iz točke 1. Dijela A Priloga XIII. na 100 g ili 100 ml.
4. Pored oblika izražavanja iz stavka 2. ovog članka, energetska vrijednost i količine hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1., 3., 4. i 5. mogu se prema potrebi izraziti kao postotak preporučenih unosa iz Dijela B Priloga XIII. na 100 g ili 100 ml.
5. Ako se informacije pružaju u skladu sa stavkom 4., u njihovoj neposrednoj blizini mora se navesti sljedeća dodatnu izjavu: „Preporučeni unos za prosječnu odraslu osobu (8 400 kJ/2 000 kcal)”.

*Članak 33.***Izražavanje po obroku ili po jedinici konzumacije**

1. U sljedećim se slučajevima energetska vrijednost i količine hranjivih tvari iz ►C1 članka 30. stavaka 1. do 5. mogu izraziti po obroku i/ili jedinici konzumacije koju potrošač može lako prepoznati, pod uvjetom da su obroci ili jedinica konzumacije kvantificirani na etiketi i da je na ambalaži naveden broj obroka ili jedinica konzumacije: ◀

**▼B**

(a) pored oblika izražavanja na 100 g ili 100 ml iz članka 32. stavka 2.;

(b) pored oblika izražavanja na 100 g ili 100 ml iz članka 32. stavka 3. u pogledu količina vitamina i minerala;

► **C1** (c) pored ili umjesto oblika izražavanja na 100 g ◀ ili 100 ml iz članka 32. stavka 4.

2. Iznimno od članka 32. stavka 2., u slučajevima iz članka 30. stavka 3. točke (b) količina hranjivih tvari i/ili postotak preporučenoga unosa iz dijela B. Priloga XIII. mogu se izraziti samo po obroku ili jedinici konzumacije.

Kada su količine hranjivih tvari izražene samo po obroku ili jedinici konzumacije u skladu s prvim podstavkom, energetska vrijednost se izražava na 100 g ili 100 ml i po obroku ili jedinici konzumacije.

3. Iznimno od članka 32. stavka 2., u slučajevima iz članka 30. stavka 5. energetska se vrijednost i količina hranjivih tvari i/ili postotak preporučenoga unosa iz dijela B. Priloga XIII. mogu navesti samo po obroku ili jedinici konzumacije.

4. Obrok ili jedinica konzumacije navode se u neposrednoj blizini nutritivne deklaracije.

5. Kako bi se osigurala ujednačena primjena izgleda nutritivne deklaracije po obroku ili jedinici konzumacije te kako bi se potrošaču pružila jednaka osnova za usporedbu, uzimajući u obzir stvarne potrošačke navike i preporuke u vezi s prehranom, Komisija provedbenim aktima donosi pravila o navođenju hranjivih vrijednosti po obroku ili jedinici konzumacije za posebne kategorije hrane. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

#### *Članak 34.*

#### **Prezentiranje**

1. Podaci iz članka 30. stavaka 1. i 2. nalaze se u istome vidnom polju. Ti se podaci prikazuju zajedno u jasnom obliku i, gdje je prikladno, redoslijedom prezentiranja iz Priloga XV.

2. Podaci iz članka 30. stavaka 1. i 2. prezentiraju se u tabličnom obliku s brojevima ako je prostorno to moguće. Ako prostorno to nije moguće, prezentiraju se u linijskom obliku.

3. Podaci iz članka 30. stavka 3. prezentiraju se:

(a) u glavnom vidnom polju; i

(b) upotrebom veličine slova iz članka 13. stavka 2.

**▼B**

Podaci iz članka 30. stavka 3. mogu se prezentirati u obliku različitom od oblika iz stavka 2. ovog članka.

4. Podaci iz članka 30. stavaka 4. i 5. mogu se prezentirati u obliku različitom od oblika iz stavka 2. ovog članka.

5. Ako su energetska vrijednost ili količina hranjivih tvari u proizvodu zanemarivi, informacije o tim elementima mogu se zamijeniti izjavom, kao na primjer: „Sadrži zanemarive količine ...”, koja se navodi u neposrednoj blizini nutritivne deklaracije, ako ona postoji.

Kako bi se osigurala ujednačena provedba ovog stavka, Komisija može donijeti provedbene akte u vezi s energetskom vrijednosti i količinama hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1. do 5. koji se mogu smatrati zanemarivima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

6. Kako bi se osigurao ujednačeni način prezentiranja ►C1 navoda nutritivne deklaracije u skladu s oblicima iz ◄ stavaka 1. do 4. ovog članka, Komisija u vezi s time može donijeti provedbene akte. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

### *Članak 35.*

#### **Dodatni oblici izražavanja i prezentiranja**

1. Pored oblika izražavanja iz članka 32. stavaka 2. i 4. i članka 33. te oblika prezentiranja iz članka 34. stavka 2., energetska vrijednost i količina hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1. do 5. mogu se izraziti i drugim oblicima i/ili prezentirati upotrebom grafičkih oblika ili simbola pored riječi ili brojeva ako su ispunjeni sljedeći zahtjevi:

- (a) temelje se na pouzdanom i znanstveno utemeljenom istraživanju potrošača i ne dovode potrošača u zabludu, kako je navedeno u članku 7.;
- (b) njihov je razvoj rezultat savjetovanja s nizom skupina i zainteresiranih strana;
- (c) njihov je cilj olakšati potrošaču razumijevanje doprinosa ili važnosti hrane koja je dio prehrane u smislu sadržaja energije i hranjivih tvari;
- (d) potkrijepljeni su znanstveno valjanim dokazima o razumijevanju takvih oblika izražavanja ili prezentiranja od strane prosječnog potrošača;
- (e) u slučaju drugih oblika izražavanja, isti se temelje na usklađenim preporučenim unosima iz Priloga XIII. ili, ako oni ne postoje, na općeprihvaćenim znanstvenim mišljenjima o unosima energije i hranjivih tvari;

**▼B**

(f) objektivni su i nisu diskriminirajući; i

(g) njihova primjena ne sprječava slobodu kretanja roba.

2. Države članice mogu subjektima u ►C1 poslovanju s hranom ◄ preporučiti uporabu ►C1 jednoga ili više dodatnih oblika izražavanja ili prezentiranja nutritivne deklaracije za koje smatraju ◄ da najbolje ispunjavaju zahtjeve iz stavka 1. točaka (a) do (g). Države članice moraju dostaviti Komisiji podrobnosti o tim dodatnim oblicima izražavanja ili prezentiranja.

3. Države članice moraju osigurati odgovarajuće praćenje nad dodatnim oblicima izražavanja ili prezentiranja nutritivnih deklaracija koje su prisutne na njihovom tržištu.

Radi lakšega nadzora nad upotrebom takvih dodatnih oblika izražavanja ili prezentiranja, države članice od subjekata u ►C1 poslovanju s hranom ◄ koji na njihovo tržište stavljaju hranu s takvim informacijama mogu zahtijevati da obavijeste nadležno tijelo o upotrebi dodatnog oblika izražavanja ili prezentiranja i da im dostave odgovarajuće potvrde ispunjenja zahtjeva iz stavka 1. točaka (a) do (g). U tim se slučajevima mogu zahtijevati i informacije o prekidu upotrebe takvih dodatnih oblika izražavanja ili prezentiranja.

4. Komisija mora olakšati i organizirati razmjenu informacija među državama članicama, Komisijom i zainteresiranim stranama po pitanjima u vezi s upotrebom svih dodatnih oblika izražavanja ili prezentiranja nutritivnih deklaracija.

5. Na temelju stečenog iskustva, Komisija do 13. prosinca 2017. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o upotrebi dodatnih oblika izražavanja ili prezentiranja, o njihovome utjecaju na unutarnje tržište i preporucljivosti daljnjeg usklađivanja tih oblika izražavanja ili prezentiranja. U tu svrhu države članice dostavljaju Komisiji odgovarajuće informacije o upotrebi takvih dodatnih oblika izražavanja ili prezentiranja na tržištu na njihovom državnom području. Komisija tom izvješću može priložiti prijedloge za izmjenu odgovarajućih odredbi Unije.

6. Kako bi osigurala ujednačenu primjenu ovog članka, Komisija donosi provedbene akte u kojima se utvrđuju detaljna pravila za provedbu stavaka 1., 3. i 4. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

## POGLAVLJE V.

## DOBROVOLJNE INFORMACIJE O HRANI

## Članak 36.

## Primjenjivi zahtjevi

1. Kada se informacije o hrani iz članka 9. i 10. pružaju na dobrovoljnoj osnovi, takve informacije ispunjavaju zahtjeve iz poglavlja IV. odjeljaka 2. i 3.

**▼B**

2. Informacije o hrani koje se pružaju dobrovoljno ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

- (a) ne dovode potrošača u zabludu, kako je navedeno u članku 7.;
- (b) nisu dvosmislene ili zbunjujuće za potrošača; i
- (c) temelje se, prema potrebi, na odgovarajućim znanstvenim podacima.

3. Komisija donosi provedbene akte za primjenu zahtjeva iz stavka 2. ovog članka na sljedeće informacije o hrani koje se navode dobrovoljno:

- (a) informacije o mogućoj i nenamjernoj prisutnosti u hrani tvari ili proizvoda koji uzrokuju alergije ili ►**C1** intolerancije ◄;
- (b) informacije o primjerenosti hrane za vegetarijance ili vegane;
- (c) naznaku preporučenih unosa za određene skupine stanovništva, uz preporučene unose iz Priloga XIII; i

**▼M1**

- (d) informacije o odsutnosti ili smanjenoj prisutnosti glutena u hrani.

**▼B**

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2.

4. Kako bi se osiguralo primjereno informiranje potrošača ako subjekti u ►**C1** poslovanju s hranom ◄ dobrovoljno pružaju informacije o hrani na različitim osnovama, što može dovesti potrošača u zabludu ili ga zbuniti, Komisija delegiranim aktima u skladu s člankom 51. utvrđuje dodatne slučajeve dobrovoljnog navođenja informacija o hrani, uz one koji su opisani u stavku 3. ovog članka.

*Članak 37.***Prezentiranje**

Informacije o hrani koje se navode dobrovoljno ne smiju zauzimati prostor namijenjen obveznim informacijama o hrani.

## POGLAVLJE VI.

**NACIONALNE MJERE***Članak 38.***Nacionalne mjere**

1. Države članice ne bi trebale imati mogućnost donošenja ili zadržavanja na snazi nacionalnih odredaba u vezi s pitanjima koja su posebno usklađena ovom Uredbom, osim ako je to dopušteno zakonodavstvom Unije. Te nacionalne mjere ne smiju biti prepreka slobodnom protoku robe, uključujući diskriminaciju hrane iz drugih država članica.

**▼B**

2. Ne dovodeći u pitanje članak 39., države članice mogu donijeti nacionalne mjere u vezi s pitanjima koja nisu posebno usklađena ovom Uredbom, pod uvjetom da se njima ne zabranjuje, sprečava ili ograničava slobodan protok robe u skladu s ovom Uredbom.

*Članak 39.***Nacionalne mjere o dodatnim obveznim podacima**

1. Uz obvezne podatke iz članka 9. stavka 1. i članka 10., države članice mogu, u skladu s postupkom iz članka 45., donijeti mjere kojima se propisuju dodatni obvezni podaci za određene vrste hrane ili kategorije hrane iz jednoga od sljedećih razloga:

- (a) zaštite javnoga zdravlja;
- (b) zaštite potrošača;
- (c) sprečavanja prijevara;
- (d) zaštite prava industrijskog i trgovačkoga vlasništva, oznaka podrijetla, zaštićenih oznaka izvornosti i sprečavanja nepoštenog tržišnog natjecanja.

2. Na temelju stavka 1. države članice mogu donijeti mjere o obveznom navođenju zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla hrane samo ako postoji dokazana povezanost određene kakvoće hrane i njezinog podrijetla. Kada države članice budu obavješćivale Komisiju o takvim mjerama, moraju joj dostaviti dokaze da većina potrošača pridaje značajnu vrijednost navođenju odnosnog podatka.

*Članak 40.***Mlijeko i mliječni proizvodi**

Države članice mogu donijeti mjere kojima se odstupa od članka 9. stavka 1. i članka 10. stavka 1. u slučaju mlijeka i mliječnih proizvoda koji se prodaju u staklenim bocama namijenjenima za ponovnu uporabu.

Tekst tih mjera moraju bez odgode dostaviti Komisiji.

*Članak 41.***Alkoholna pića**

Do donošenja odredaba Unije iz članka 16. stavka 4. države članice mogu zadržati nacionalne mjere u vezi s navođenjem sastojaka za pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola.

*Članak 42.***Navođenje neto količine**

Ako ne postoje odredbe Unije iz članka 23. stavka 2. o navođenju neto količine za određenu hranu na način koji je različit od onoga utvrđenog člankom 23. stavkom 1., države članice mogu zadržati na snazi nacionalne mjere donesene prije 12. prosinca 2011.

**▼B**

Do 13. prosinca 2014. države članice obavješćuju Komisiju o tim mjerama. Komisija obavješćuje druge države članice o tim mjerama.

*Članak 43.***Dobrovoljno navođenje preporučenih unosa za posebne skupine stanovništva**

Do donošenja odredaba Unije iz članka 36. stavka 3. točke (c), države članice mogu donijeti nacionalne mjere o dobrovoljnom navođenju preporučenih unosa za posebne skupine stanovništva.

Države članice bez odgode dostavljaju Komisiji tekst tih mjera.

*Članak 44.***Nacionalne mjere za nepretpakiranu hranu**

1. Za hranu ponuđenu na prodaju krajnjem potrošaču ili objektima javne prehrane u nepretpakiranom obliku, ili hranu koja se pakira na prodajnom mjestu na zahtjev potrošača, ili je pretpakirana za izravnu prodaju:

- (a) obvezno je navođenje podataka iz članka 9. stavka 1. točke (c);
  - (b) navođenje drugih podataka iz članka 9. i 10. nije obvezno, osim ako države članice donesu nacionalne mjere kojima se propisuje navođenje nekih ili svih tih podataka, ili elemenata tih podataka.
2. Države članice mogu donijeti nacionalne mjere o načinu kojim se stavljaju na raspolaganje podaci ili elementi tih podataka iz stavka 1. i, prema potrebi, o obliku njihova navođenja ili prezentiranja.
3. Države članice bez odgode dostavljaju Komisiji tekst mjera iz stavka 1. točke (b) i stavka 2.

*Članak 45.***Postupak obavješćivanja**

1. Pri upućivanju na ovaj članak, država članica koja smatra da treba donijeti novo zakonodavstvo o informacijama o hrani mora unaprijed obavijestiti Komisiju i druge države članice o predviđenim mjerama i navesti razloge njihova donošenja.

2. Komisija se savjetuje sa Stalnim odborom za prehrambeni lanac i zdravlje životinja, koji je osnovan člankom 58. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002, ako smatra da je to savjetovanje korisno ili ako to zatraži država članica. U tom slučaju Komisija osigurava da taj postupak bude transparentan za sve zainteresirane strane.

**▼B**

3. Država članica koja smatra da treba donijeti novo zakonodavstvo o informacijama o hrani može donijeti predviđene mjere tek 3 mjeseca nakon obavijesti iz stavka 1., pod uvjetom da nije primila negativno mišljenje Komisije.

4. Ako je mišljenje Komisije negativno, a prije isteka razdoblja iz stavka 3. ovog članka, Komisija pokreće postupak ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2. kako bi utvrdila mogu li se predviđene mjere provesti, prema potrebi, s odgovarajućim izmjenama.

5. Direktiva 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa te pravila o uslugama informacijskoga društva <sup>(1)</sup> ne primjenjuje se na mjere o kojima su države članice dužne obavijestiti Komisiju u skladu s ovim člankom.

## POGLAVLJE VII.

**PROVEDBA, IZMJENE I ZAVRŠNE ODREDBE***Članak 46.***Izmjene Priloga**

Kako bi se u obzir uzeli tehnički napredak, razvoj znanstvenih spoznaja, zdravlje potrošača ili potreba potrošača za informacijama te, sukladno odredbama članka 10. stavka 2. i članka 21. stavka 2. u vezi s izmjenama priloga II. i III., Komisija delegiranim aktima u skladu s člankom 51. može izmijeniti priloge ovoj Uredbi.

*Članak 47.***Prijelazno razdoblje i datum početka primjene provedbenih mjera ili delegiranih akata**

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. ovog članka, pri izvršavanju ovlasti koje su joj dodijeljene na temelju ove Uredbe za donošenje mjera provedbenim aktima u skladu s postupkom ocjenjivanja iz članka 48. stavka 2. ili delegiranim aktima u skladu s člankom 51., Komisija:

- (a) utvrđuje odgovarajuće prijelazno razdoblje za primjenu novih mjera tijekom kojega je moguće stavljati na tržište hranu s etiketama koje nisu u skladu s novim mjerama i nakon kojega se zalihe takve hrane koje su stavljene na tržište prije isteka prijelaznoga razdoblja mogu i dalje prodavati do njihova iscrpljenja; i
- (b) osigurava da se te mjere primjenjuju od 1. travnja svake kalendarske godine.

<sup>(1)</sup> SL L 204, 21.7.1998., str. 37.

**▼B**

2. Stavak 1. ne primjenjuju se u hitnim slučajevima ako je svrha mjera iz toga stavka zaštita zdravlja ljudi.

*Članak 48.***Odbor**

1. Komisiji pomaže Stalni odbor za prehrambeni lanac i zdravlje životinja osnovan člankom 58. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako Odbor ne donese mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se treći podstavak članka 5. stavka 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 49.***Izmjene Uredbe (EZ) br. 1924/2006**

►**C1** Prvi i drugi stavak članka 7. ◀ Uredbe (EZ) br. 1924/2006 zamjenjuju se sljedećim:

„Označivanje hranjivih vrijednosti obvezno je za proizvode za koje postoji prehrambena i/ili zdravstvena tvrdnja, uz iznimku općeg oglašavanja. Informacije koje treba navesti uključuju informacije iz članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani. (\*) Ako za hranjivu tvar iz članka 30. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1169/2011 postoji prehrambena i/ili zdravstvena tvrdnja, treba navesti količinu te hranjive tvari u skladu s člancima 31. do 34. te Uredbe.

Količine tvari na koje se odnosi prehrambena i/ili zdravstvena tvrdnja koje nisu navedene u navodu o hranjivim tvarima moraju biti navedene u istome vidnom polju kao navod o hranjivim tvarima i na način propisan člancima 31., 32. i 33. Uredbe (EU) br. 1169/2011. Mjerne jedinice koje se koriste za iskazivanje količine tvari moraju biti primjerene svakoj pojedinoj tvari.

(\*) SL L 304, 22.11.2011., str. 18.”

*Članak 50.***Izmjene Uredbe (EZ) br. 1925/2006**

Stavak 3. članka 7. Uredbe (EZ) br. 1925/2006 zamjenjuje se sljedećim:

„3. Obvezno je označivanje hranjive vrijednosti proizvoda kojima su dodani vitamini i minerali i na koje se primjenjuje ova Uredba. Informacije koje treba navesti uključuju informacije iz

**▼B**

članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani (\*) i ukupne količine vitamina i minerala dodanih hrani.

(\*) SL L 304, 22.11.2011., str. 18.”

*Članak 51.***Izvršavanje ovlasti**

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji pod uvjetima utvrđenima u ovome članku.

2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 2., članka 12. stavka 3., članka 13. stavka 4., članka 18. stavka 5., članka 19. stavka 2., članka 21. stavka 2., članka 23. stavka 2., članka 30. stavka 6., članka 31. stavka 2., članka 36. stavka 4. i članka 46. dodjeljuju se Komisiji na razdoblje od 5 godina, od 12. prosinca 2011. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije 9 mjeseci prije isteka 5-godišnjega razdoblja. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja..

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 2., članka 12. stavka 3., članka 13. stavka 4., članka 18. stavka 5., članka 19. stavka 2., članka 21. stavka 2., članka 23. stavka 2., članka 30. stavka 6., članka 31. stavka 2., članka 36. stavka 4. i članka 46.. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću..

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 2., članka 12. stavka 3., članka 13. stavka 4., članka 18. stavka 5., članka 19. stavka 2., članka 21. stavka 2., članka 23. stavka 2., članka 30. stavka 6., članka 31. stavka 2., članka 36. stavka 4. i članka 46. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od 2 mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 52.***Postupak za hitne slučajeve**

1. Delegirani akti doneseni u skladu s ovim člankom stupaju na snagu bez odgode i primjenjuju se sve dok se ne uloži prigovor u skladu sa stavkom 2. U obavijesti o delegiranom aktu za Europski parlament i Vijeće navode se razlozi primjene postupka za hitne slučajeve.

2. Europski parlament ili Vijeće mogu prigovoriti delegiranom aktu u skladu s postupkom iz članka 51. stavka 5. U tom slučaju, Komisija bez odgode stavlja taj akt izvan snage nakon obavijesti o odluci o prigovoru Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 53.***Stavljanje izvan snage**

1. Direktive 87/250/EEZ, 90/496/EEZ, 1999/10/EZ, 2000/13/EZ, 2002/67/EZ i 2008/5/EZ te Uredba (EZ) br. 608/2004 stavljaju se izvan snage od 13. prosinca 2014.

2. Upućivanja na akte stavljene izvan snage tumače će se kao upućivanja na ovu Uredbu.

*Članak 54.***Prijelazne mjere**

1. Hrana stavljena na tržište ili označena prije 13. prosinca 2014., a koja ne ispunjava zahtjeve ove Uredbe, može se prodavati do iscrpljenja zaliha.

Hrana stavljena na tržište ili označena prije 13. prosinca 2016., a koja ne ispunjava zahtjev iz članka 9. stavka 1. točke (I), može se prodavati do iscrpljenja zaliha.

Hrana stavljena na tržište ili označena prije 01. siječnja 2014., a koja ne ispunjava zahtjev iz Priloga VI. dijela B, može se prodavati do iscrpljenja zaliha.

2. Između 13. prosinca 2014. i 13. prosinca 2016. ako se nutritivna deklaracija ističe dobrovoljno, ona je u skladu s uvjetima iz članka 30. do 35.

3. Neovisno o Direktivi 90/496/EEZ, članku 7. Uredbe (EZ) br. 1924/2006 i članku 7. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 1925/2006, hrana označena u skladu s člancima 30. do 35. ove Uredbe može se stavljati na tržište prije 13. prosinca 2014.

**▼B**

Neovisno o Uredbi Komisije (EZ) br. 1162/2009 od 30. studenoga 2009. o utvrđivanju prijelaznih mjera za provedbu uređaba (EZ) br. 853/2004, (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(1)</sup>, hrana označena u skladu s dijelom B Priloga VI. ovoj Uredbi može se stavljati na tržište prije 01. siječnja 2014.

*Članak 55.***Stupanje na snagu i datum početka primjene**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Primjenjuje se od 13. prosinca 2014., uz iznimku članka 9. stavka 1. točke (l), koja se primjenjuje od 13. prosinca 2016., i dijela B. Priloga VI., koji se primjenjuje od 1. siječnja 2014.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

---

<sup>(1)</sup> SL L 314, 1.12.2009., str 10.



## PRILOG I.

## POSEBNE DEFINICIJE

iz članka 2. stavka 4.

1. „nutritivna deklaracija” ili „označivanje hranjivih vrijednosti” su informacije o:
  - (a) energetske vrijednosti; ili
  - (b) energetske vrijednosti i jednoj ili više hranjivih tvari:
    - masti (zasićene, jednostruko nezasićene, višestruko nezasićene),
    - ugljikohidrata (šećeri, poliola, škrob),
    - soli,
    - vlakna,
    - bjelančevina,
    - bilo kojeg vitamina ili minerala iz točke 1. dijela A Priloga XIII. koji je prisutan u značajnoj količini, kako je utvrđeno u točki 2. dijela A Priloga XIII.
2. „masti” su ukupni lipidi, uključujući fosfolipide;
3. „zasićene masne kiseline” su masne kiseline bez dvostrukih veza;
4. „trans masne kiseline” su masne kiseline s barem jednom nekonjugiranom (odnosno barem jednom prekinutom metilenskom skupinom) dvostrukom ugljikovom vezom u transkonfiguraciji;
5. „jednostruko nezasićene masne kiseline” su masne kiseline s jednom cis dvostrukom vezom;
6. „višestruko nezasićene masne kiseline” su masne kiseline s dvije ili više cis, cis-metilen prekinutih dvostrukih veza;
7. „ugljikohidrati” su svi ugljikohidrati koje ljudi mogu metabolizirati, uključujući poliole;
8. „šećeri” ►C1 su svi monosaharidi ◄ i disaharidi prisutni u hrani, uz iznimku poliola;
9. „poliola” su alkoholi koji sadrže više od dvije hidroksilne skupine;
10. „bjelančevine” su sadržaj bjelančevina izračunan jednadžbom: bjelančevine = ukupni dušik po Kjeldahlu  $\times$  6,25;
11. „sol” je ekvivalent sadržaja soli izračunan pomoću jednadžbe: sol = natrij  $\times$  2,5;
12. „vlakna” su polimeri ugljikohidrata s tri ili više monomernih jedinica koji nisu probavljivi niti se apsorbiraju u tankom crijevu, a pripadaju jednoj od sljedećih kategorija:
  - jestivim polimerima ugljikohidrata koji su prirodno prisutni u hrani,
  - jestivim polimerima ugljikohidrata koji su dobiveni iz sirove hrane fizičkim, enzimskim ili kemijskim postupkom i koji imaju koristan fiziološki učinak za koji postoje općeprihvaćeni znanstveni dokazi,
  - jestivim sintetskim polimerima ugljikohidrata koji imaju koristan fiziološki učinak za koji postoje općeprihvaćeni znanstveni dokazi.
13. „prosječna vrijednost” je vrijednost koja najbolje predstavlja količinu hranjive tvari koju sadrži određena hrana te odražava odstupanja stvarne vrijednosti uzrokovane sezonskim promjenama, načinima prehrane i drugim čimbenicima.

**▼B***PRILOG II.***TVARI ILI PROIZVODI KOJI UZROKUJU ALERGIJE ILI  
►C1 INTOLERANCIJE ◀****▼M2**

1. Žitarice koje sadrže gluten, tj. pšenica (poput pira i pšenice khorasan), raž, ječam, zob ili njihovi sojevi dobiveni hibridizacijom te proizvodi od tih žitarica, osim:

**▼B**

- (a) glukoznih sirupa na bazi pšenice, uključujući dekstrozu <sup>(1)</sup>;
  - (b) maltodekstrina na bazi pšenice <sup>(1)</sup>;
  - (c) glukoznih sirupa na bazi ječma;
  - (d) žitarica koje se upotrebljavaju za proizvodnju alkoholnih destilata, uključujući etilni alkohol poljoprivrednog podrijetla;
2. Rakovi i proizvodi od rakova;
  3. Jaja i proizvodi od jaja;
  4. Riba i riblji proizvodi, osim:
    - (a) riblje želatine koja se koristi kao nosač za vitamine i karotenoide;
    - (b) riblje želatine ili ribljeg mjehura koji se upotrebljavaju kao sredstvo za bistrenje piva i vina;
  5. Kikiriki i proizvodi od kikirikija;
  6. Zrna soje i proizvodi od soje, osim:
    - (a) potpuno rafiniranog sojinog ulja i masti <sup>(1)</sup>;
    - (b) prirodnih miješanih tokoferola (E306), prirodnog D-alfa tokoferola, prirodnog D-alfa tokoferol acetata i prirodnog D-alfa tokoferol sukinata od soje;
    - (c) biljnih fitosterola i fitosterol estera od sojinog ulja;
    - (d) biljnog stanol estera proizvedenog od biljnih sterola dobivenih od sojinog ulja;
  7. Mlijeko i mliječni proizvodi (uključujući laktozu), osim:
    - (a) sirutke koja se upotrebljava za proizvodnju alkoholnih destilata, uključujući etilni alkohol poljoprivrednog podrijetla;
    - (b) laktitola;
  8. Orašasto voće, tj. bademi (*Amygdalus communis* L.), lješnjaci (*Corylus avellana*), orasi (*Juglans regia*), indijski oraščići (*Anacardium occidentale*), pekan orasi (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), brazilski orasi (*Bertholletia excelsa*), pistacije (*Pistacia vera*), makadamije ili kvinslandski orasi (*Macadamia ternifolia*) te njihovi proizvodi, osim orašastog voća koje se upotrebljava za proizvodnju alkoholnih destilata, uključujući etilni alkohol poljoprivrednog podrijetla;
  9. Celer i njegovi proizvodi;

<sup>(1)</sup> I njihovih proizvode ako se postupkom kojemu su podvrgnuti vjerojatno neće povećati razina koja uzrokuje alergiju za proizvod od kojega su dobiveni, a koju je procijenila Agencija.

**▼B**

10. Gorušica i proizvodi od gorušice;
11. Sjeme sezama i proizvodi od sjemena sezama;
12. Sumporni dioksid i sulfiti pri koncentracijama većim od 10 mg/kg ili 10 mg/L računati kao ukupni SO<sub>2</sub>, koji su u proizvodima pripremljenim za konzumaciju ili rekonstituiranim u skladu s uputama proizvođača;
13. Lupina i proizvodi od lupine;
14. Mekušci i proizvodi od mekušaca.



## PRILOG III.

## HRANA KOJA MORA BITI OZNAČENA JEDNIM ILI VIŠE DODATNIH NAVODA

| VRSTA ILI KATEGORIJA HRANE                                                                                                                                                                                                     | NAVODI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Hrana pakirana u određenim plinovima</b>                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.1. Hrana čija je trajnost produžena upotrebom plinova za pakiranje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008.                                                                                                                    | „pakirano u kontroliranoj atmosferi”.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>2. Hrana koja sadrži sladila</b>                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2.1. Hrana koja sadrži sladilo ili sladila odobrena u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008.                                                                                                                                     | „sa sladilom/sladilima”, ovaj navod mora biti uz naziv hrane.                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 2.2. Hrana koja sadrži dodani šećer ili šećere i sladilo ili sladila odobrena u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008.                                                                                                           | „sa šećerom/šećerima i sladilom/sladilima”, ova se napomena dodaje nazivu hrane.                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 2.3. Hrana koja sadrži aspartam/sol aspartam-acesulfama koji su odobreni u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008.                                                                                                                | „sadrži aspartam ( ►C1 izvor fenilalanina ◄ )” mora biti navedeno na etiketi ako su aspartam/sol aspartam-acesulfama navedeni na popisu sastojaka samo E brojem.<br>„sadrži ►C1 izvor fenilalanina ◄ ” mora biti navedeno na etiketi ako je aspartam/sol aspartam-acesulfama naveden u popisu sastojaka samo sa svojim specifičnim nazivom. |
| 2.4. Hrana koja sadrži više od 10 % dodanih poliola odobrenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008.                                                                                                                           | „prekomjerna konzumacija može imati laksativni učinak”.                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>3. Hrana koja sadrži glicirizinsku kiselinu ili njezinu amonijevu sol</b>                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3.1. Slastice ili pića koja sadrže glicirizinsku kiselinu ili njezinu amonijevu sol radi dodavanja tih tvari kao takvih ili slatkoga korijena ( <i>Glycyrrhiza glabra</i> ) u koncentraciji od 100 mg/kg ili 10 mg/l ili više. | „sadrži slatki korijen” mora se dodati neposredno nakon popisa sastojaka, osim ako je izraz „slatki korijen” već uključen u popis sastojaka ili u naziv hrane. Ako popis sastojaka ne postoji, taj navod mora biti uz naziv hrane.                                                                                                          |
| 3.2. Slastice koje sadrže glicirizinsku kiselinu ili njezinu amonijevu sol zbog dodavanja tih tvari kao takvih ili slatkoga korijena ( <i>Glycyrrhiza glabra</i> ) u koncentraciji od 4 g/kg ili više.                         | „sadrži slatki korijen - osobe s povišenim krvnim tlakom trebale bi izbjegavati prekomjernu konzumaciju” mora se dodati neposredno nakon popisa sastojaka. Ako popis sastojaka ne postoji, taj navod mora biti uz naziv hrane.                                                                                                              |

## ▼B

| VRSTA ILI KATEGORIJA HRANE                                                                                                                                                                                                                                                                       | NAVODI                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.3. Pića koja sadrže glicirizinsku kiselinu ili njezinu amonijevu sol radi dodavanja tih tvari kao takvih ili slatkoga korijena ( <i>Glycyrrhiza glabra</i> ) u koncentraciji od 50 mg/l ili više ili 300 mg/l ili više u slučaju pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola <sup>(1)</sup> . | „sadrži slatki korijen - osobe s povišenim krvnim tlakom trebale bi izbjegavati prekomjernu konzumaciju” mora se dodati neposredno nakon popisa sastojaka. ►C1 Ako popis sastojaka ne postoji, taj navod mora biti uz naziv hrane. ◀ |

## 4. Pića s visokim sadržajem kofeina ili hrana s dodatkom kofeina

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.1. Pića, osim pića na bazi kave, čaja ili ekstrakta kave ili čaja čiji naziv sadrži izraz „kava” ili „čaj”, koja su:<br>— namijenjena za konzumaciju bez promjene i sadrže kofein iz nekog izvora u količini većoj od 150 mg/l, ili<br>— u koncentriranom ili dehidriranom obliku i koja nakon rekonstitucije sadrže kofein iz nekog izvora u količini većoj od 150 mg/l. | „Visoki sadržaj kofeina. Ne preporučuje se djeci, trudnicama ili dojiljama” treba se nalaziti u istom vidnom polju kao naziv pića, nakon čega se, u skladu s člankom 13. stavkom 1. ove Uredbe, u zagradi navodi sadržaj kofeina izražen u mg na 100 ml.                                                                                                                      |
| 4.2. Hrana, osim pića, kojoj je kofein dodan u fiziološke svrhe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Napomena „Sadrži ►C1 kofein. Ne preporučuje se djeci ◀ ili trudnicama” treba se nalaziti u istom vidnom polju kao naziv hrane, nakon čega se, u skladu s člankom 13. stavkom 1. ove Uredbe, u zagradi navodi sadržaj kofeina izražen u mg na 100 g/ml. U slučaju dodataka prehrani sadržaj kofeina iskazuje se po obroku koji je na etiketi preporučen za dnevnu konzumaciju. |

## ►C1 5. Hrana s dodanim fitosterolima, esterima fitosterola, fitostanolima ili esterima fitostanola ◀

|                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.1. Hrana ili sastojci hrane s dodanim fitosterolima, esterima fitosterola, fitostanolima i esterima fitostanola. | <p>(1) Napomena „s dodanim biljnim sterolima” ili „s dodanim biljnim stanolima” u istome vidnom polju kao naziv hrane;</p> <p>(2) količina dodanih fitosterola, estera fitosterola, fitostanola ili estera fitostanola (izražena u postocima ili u gramima slobodnih biljnih sterola/biljnih stanola na 100 g ili 100 ml hrane) ►C1 navodi se u sklopu popisa sastojaka; ◀</p> <p>►M2 (3) navodi se napomena da proizvod nije namijenjen osobama koje ne moraju kontrolirati razinu kolesterola u krvi; ◀</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

▼ **B**

| VRSTA ILI KATEGORIJA HRANE | NAVODI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            | <p>(4) navodi se napomena da osobe koje koriste lijekove za smanjenje razine kolesterola u krvi mogu konzumirati proizvod samo pod nadzorom liječnika;</p> <p>(5) navodi se lako uočljiva napomena da hrana, s prehrambenog stajališta, nije nužno primjerena za trudnice ili dojilje te djecu mlađu od 5 godina;</p> <p>(6) navodi se preporuka da hranu treba konzumirati u sklopu uravnotežene i raznovrsne prehrane koja uključuje redovito konzumiranje voća i povrća radi održavanja razina karotenoida;</p> <p>(7) u istome vidnom polju u kojemu se nalazi napomena iz točke (3) navodi se napomena da treba izbjegavati konzumaciju od više od 3 g/dnevno dodanih biljnih sterola/biljnih stanola;</p> <p>(8) navodi se definicija porcije hrane ili sastojka hrane (po mogućnosti u g ili ml) s količinom biljnih sterola/biljnih stanola koju sadrži svaka porcija.</p> |

► **C1** 6. Smrznuto meso, smrznuti mesni pripravci i smrznuti neprerađeni proizvodi ribarstva ◀

|                                                                                                        |                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ► <b>C1</b> 6.1. Smrznuto meso, smrznuti mesni pripravci i smrznuti neprerađeni proizvodi ribarstva. ◀ | ► <b>C1</b> datum zamrzavanja ili datum prvoga zamrzavanja ako je ◀ proizvod smrznut više puta u skladu s točkom 3. Priloga X. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

(<sup>1</sup>) Koncentracija se odnosi na proizvode pripremljene za konzumaciju ili rekonstituirane u skladu s uputama proizvođača.

▼ B*PRILOG IV.*▼ C1

## DEFINICIJA VISINE x

VISINA x

▼ B

## Legenda

|    |                                  |
|----|----------------------------------|
| 1. | Gornja linija slova              |
| 2. | Visina velikih slova             |
| 3. | Srednja linija                   |
| 4. | Linija teksta                    |
| 5. | Linija slova ispod linije teksta |
| 6. | Visina x                         |
| 7. | Veličina slova                   |

**▼B***PRILOG V.***▼C1****HRANA NA KOJU SE NE PRIMJENJUJE ZAHTJEV OBVEZNOG  
NAVOĐENJA NUTRITIVNE DEKLARACIJE****▼B**

1. Neprerađeni proizvodi koji sadrže jedan sastojak ili jednu kategoriju sastojaka;
2. Prerađeni proizvodi koji su podvrgnuti samo jednom postupku prerade, i to zrenju, te koji sadrže jedan sastojak ili jednu kategoriju sastojaka;
3. Voda namijenjena za konzumaciju, uključujući vodu čiji su jedini dodani sastojci ugljični dioksid i/ili arome;
4. Začinsko bilje, začini ili njihove mješavine;
5. Sol i zamjene za soli;
6. Stolna sladila
7. Proizvodi na koje se primjenjuje Direktiva 1999/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. veljače 1999. o ekstraktima kave i ekstraktima cikoriје <sup>(1)</sup>, cijela ili mljevena zrna kave i cijela ili mljevena zrna kave bez kofeina;
8. Biljni i voćni infuzi, čaj, čaj bez kofeina, instant čaj ili čaj topljiv u vodi ili ekstrakt čaja, instant čaj ili čaj topljiv u vodi ili ekstrakt čaja bez kofeina koji ne sadrže druge dodane sastojke osim aroma koje ne mijenjaju hranjivu vrijednost čaja;
9. Fermentirani ocat i nadomjesci octa, uključujući one čiji su jedini dodani sastojci arome;
10. Arome;
11. Prehrambeni aditivi;
12. Pomoćne tvari u postupku proizvodnje;
13. Prehrambeni enzimi;
14. Želatina;
15. Tvari za želiranje džema;
16. Kvasac;
17. Žvakaće gume;
18. Hrana u ambalaži ili spremnicima čija je najveća površina manja od 25 cm<sup>2</sup>;
19. Hrana, uključujući hranu iz domaće proizvodnje, koju proizvođač malih količina izravno isporučuje krajnjem potrošaču ili lokalnim maloprodajnim trgovinama koje izravno opskrbljuju krajnjeg potrošača.

<sup>(1)</sup> SL L 66, 13.3.1999., str. 26.



## PRILOG VI.

## NAZIV HRANE I POSEBNI PODACI KOJI SE UZ NJEGA NAVODE

## DIO A — OBVEZNI PODACI KOJI MORAJU PRATITI NAZIV HRANE

1. Naziv hrane mora sadržavati ili biti popraćen podacima o fizikalnom stanju hrane ili njezinoj posebnoj obradi (na primjer, u prahu, ponovno smrznuta, liofilizirana, brzo smrznuta, koncentrirana, dimljena) u svim slučajevima u kojima bi izostavljanje tih informacija potrošača moglo dovesti u zabludu.
2. U slučaju hrane koja je smrznuta prije prodaje, a koja se prodaje u odmrznutom stanju, uz naziv hrane treba navesti „odmrznuto”.

Ovaj se zahtjev ne odnosi na:

- (a) sastojke prisutne u gotovom proizvodu;
- (b) hranu za koju je zamrzavanje tehnološki potreban korak u postupku proizvodnje;
- (c) hranu kod koje odmrzavanje nema negativan učinak na njezinu sigurnost ili kakvoću.

Ova se točka primjenjuje ne dovodeći u pitanje točku 1.

3. Hrana obrađena ionizirajućim zračenjem mora biti označena jednim od sljedećih navoda:

„zračeno” ili „obrađeno ionizirajućim zračenjem” te drugi navodi iz Direktive 1999/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. veljače 1999. o usklađivanju zakonodavstva država članica o hrani i sastojcima hrane podvrgnutim ionizirajućem zračenju <sup>(1)</sup>.

4. U slučaju hrane u kojoj je sastavni dio ili sastojak, za koje potrošač ►C1 očekuje da se uobičajeno koristi ili da je prirodno prisutan, zamijenjen drugim sastavnim dijelom ili sastojkom, na etiketi, kao dodatak popisu sastojaka, treba jasno navesti ◄ sastavni dio ili sastojak koji je upotrijebljen za djelomičnu ili potpunu zamjenu:

- (a) u neposrednoj blizini naziva proizvoda; i
- (b) uporabom slova čija visina x iznosi barem 75 % visine x naziva proizvoda i koja nije manja od najmanje veličine slova propisane člankom 13. stavkom 2. ove Uredbe.

5. U slučaju mesnih proizvoda, mesnih pripravaka i proizvoda ribarstva koji sadrže dodane bjelančevine, ►C1 uključujući hidrolizirane bjelančevine, podrijetlom od druge životinje ◄, uz naziv hrane treba navesti da su prisutne te bjelančevine i njihovo podrijetlo.

6. U slučaju mesnih proizvoda i mesnih pripravaka ►C1 u obliku komada, odreska, dijela, obroka ili trupa mesa ◄, naziv hrane mora sadržavati navod o dodanoj vodi ako dodana u količini većoj od 5 % mase gotovoga proizvoda. Jednaka se pravila primjenjuju na proizvode ribarstva i pripremljene proizvode ribarstva u obliku ►C1 komada, odreska, dijela, obroka, fileta ili čitavoga proizvoda ribarstva. ◄

<sup>(1)</sup> SL L 66, 13.3.1999., str. 16.

**▼B**

7. Mesni proizvodi, mesni pripravci i proizvodi ribarstva koji izgledaju kao da su dobiveni od cijeloga komada mesa ili ribe, ali se zapravo sastoje od različitih komada spojenih drugim sastojcima, uključujući prehrambene aditive i prehrambene enzime ili druge tvari, moraju biti označeni sljedećim navodom:

na bugarskom: „формовано месо” i „формована риба”;

**▼C2**

na španjolskom: „elaborado a partir de piezas de carne” i „elaborado a partir de piezas de pescado”;

**▼B**

na češkom: „ze spojovaných kousků masa” i „ze spojovaných kousků rybího masa”;

na danskom: „Sammensat af stykker af kød” i „Sammensat af stykker af fisk”;

na njemačkom: „aus Fleischstücken zusammengefügt” i „aus Fischstücken zusammengefügt”;

na estonskom: „liidetud liha” i „liidetud kala”;

na grčkom: „μορφοποιημένο κρέας” i „μορφοποιημένο ψάρι”;

na engleskom: „formed meat” i „formed fish”;

na francuskom: „viande reconstituée” i „poisson reconstitué”;

na irskom: „píosaí feola ceangailte” i „píosaí éisc ceangailte”;

**▼C3**

na talijanskom: „costituito da parti di carne” i „costituito da parti di pesce”;

**▼B**

na latvijskom: „formēta gaļa” i „formēta zivs”;

na litavskom: „sudarytas (-a) iš mėsos gabalų” i „sudarytas (-a) iš žuvies gabalų”;

na mađarskom: „darabokból újraformázott hús” i „darabokból újraformázott hal”;

na malteškom: „laħam rikostitwit” i „ħut rikostitwit”;

na nizozemskom: „samengesteld uit stukjes vlees” i „samengesteld uit stukjes vis”;

na poljskom: „z połączonych kawałków mięsa” i „z połączonych kawałków ryby”;

na portugalskom: „carne reconstituída” i „peixe reconstituído”;

na rumunjskom: „carne formată” i „carne de pește formată”;

**▼C2**

na slovačkom: „zo spájaných kuskov mäsa” i „zo spájaných kuskov ryby”;

**▼B**

na slovenskom: „sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso” i „sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe”;

na finskom: „paloista yhdistetty liha” i „paloista yhdistetty kala”;

na švedskom: „sammanfogade bitar av kött” i „sammanfogade bitar av fisk”.

**▼B****DIO B — POSEBNI ZAHTJEVI OZNAČIVANJA „MLJEVENOG MESA”**

1. Kriteriji sastava koja se provjeravaju na temelju dnevnoga prosjeka:

|                                           | Sadržaj masti | Omjer kolagena/<br>mesnih bjelančevina <sup>(1)</sup> |
|-------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------|
| — krto mljeveno meso                      | ≤ 7 %         | ≤ 12 %                                                |
| — čisto mljeveno goveđe meso              | ≤ 20 %        | ≤ 15 %                                                |
| — mljeveno meso koje sadrži svinjsko meso | ≤ 30 %        | ≤ 18 %                                                |
| — mljeveno meso drugih životinjskih vrsta | ≤ 25 %        | ≤ 15 %                                                |

(<sup>1</sup>) Omjer kolagena/mesnih bjelančevina iskazan je kao postotak kolagena u mesnim bjelančevinama. Sadržaj kolagena znači sadržaj hidroksiprolina pomnožen s faktorom 8.

2. Pored zahtjeva iz poglavlja IV. odjeljka V. Priloga III. Uredbi (EZ) br. 853/2004, na etiketi se trebaju nalaziti sljedeći izrazi:
- „postotak masti manji od ...”,
  - „omjer kolagena/mesnih bjelančevina manji od ...”.
3. Države članice mogu dopustiti da se na njihova nacionalna tržišta stavi mljeveno meso koje ne ispunjava mjerila iz točke 1. ovog dijela, ►C1 i to s nacionalnom oznakom koju nije moguće ◄ zamijeniti oznakama iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 853/2004.

**▼C1****DIO C — POSEBNI ZAHTJEVI U VEZI S OZNAČIVANJEM OVITKA ZA KOBASICE**

Ako ovitak za kobasice nije jestiv, to je potrebno navesti.



## PRILOG VII.

## NAVOĐENJE I OZNAČIVANJE SASTOJAKA

## DIO A — POSEBNE ODREDBE O NAVOĐENJU SASTOJAKA PADAJUĆIM REDOSLIJEDOM S OBZIROM NA MASU

| Kategorija sastojka                                                                                                                                                                                 | Odredba o navođenju na temelju mase                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Dodana voda i hlapljivi proizvodi                                                                                                                                                                | Navode se redoslijedom na temelju njihove mase u gotovom proizvodu. Količina vode dodane kao sastojak hrane računa se tako da se od ukupne količine gotovog proizvoda oduzme ukupna količina drugih upotrijebljenih sastojaka. Ta se količina ne uzima u obzir ako ne prelazi 5 % mase gotovog proizvoda. To odstupanje ne vrijedi za meso, mesne pripravke, neprerađene proizvode ribarstva i neprerađene školjkaše. |
| 2. Sastojci koji se upotrebljavaju u koncentriranom ili dehidriranom obliku i koji se rekonstituiraju tijekom proizvodnje                                                                           | Mogu se navesti redoslijedom na temelju mase koja je zabilježena prije koncentriranja ili dehidriranja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 3. Sastojci koji se upotrebljavaju u koncentriranoj ili dehidriranoj hrani, a koja se rekonstituira dodatkom vode                                                                                   | Mogu se navesti redoslijedom na temelju udjela u rekonstituiranom proizvodu, pod uvjetom da popis sastojaka prati navod, kao na primjer „sastojci rekonstituiranog proizvoda” ili „sastojci proizvoda pripremljenog za upotrebu”.                                                                                                                                                                                     |
| ►C1 4. Voće, povrće ili gljive, od kojih niti jedno ne prevladava značajno s obzirom na masu i koji se koriste u udjelima koji mogu biti promjenjivi, a koriste se u mješavini kao sastojci hrane ◀ | Mogu se zajedno navesti na popisu sastojaka kao „voće”, „povrće” ili „gljive”, nakon čega slijedi navod „u promjenjivim udjelima” popraćen popisom prisutnoga voća, povrća ili gljiva. U tim slučajevima mješavina se dodaje popisu sastojaka u skladu s člankom 18. stavkom 1. na temelju ukupne mase prisutnoga voća, povrća ili gljiva.                                                                            |
| 5. Mješavine začina ili začinskog bilja, gdje niti jedan začim ili začinsko bilje bitno ne prevladava prema masenom udjelu                                                                          | Mogu se navesti različitim redoslijedom pod uvjetom da popis sastojaka prati navod „u promjenjivim udjelima”                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 6. Sastojci koji čine manje od 2 % gotovog proizvoda                                                                                                                                                | Mogu se navesti različitim redoslijedom nakon drugih sastojaka.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

**▼ B**

| Kategorija sastojka                                                                                                                                                                                                                     | Odredba o navođenju na temelju mase                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. Sastojci koji su slični ili međusobno zamjenjivi te koji se vjerojatno koriste u proizvodnji ili pripremi hrane a da se time ne mijenja sastav, priroda ili prepoznata vrijednost hrane, te ako čine manje od 2 % gotovoga proizvoda | Mogu se navesti u sklopu popisa sastojaka s navodom „sadrži ... i/ili ...” ako je barem jedan od najviše dvaju sastojaka prisutan u gotovom proizvodu. Ova se odredba ne primjenjuje na prehrambene aditive ili sastojke iz dijela C ovog Priloga te na tvari ili proizvode iz Priloga II. koji uzrokuju alergije i ► <b>C1</b> intolerancije ◀.                                                                                                                                   |
| 8. Rafinirana ulja biljnog podrijetla                                                                                                                                                                                                   | Mogu se navesti zajedno u sklopu popisa sastojaka kao „biljna ulja”, nakon čega slijedi popis naziva određenog biljnog izvora te može slijediti napomena „u promjenjivim udjelima”. Ako se navode zajedno, biljna se ulja uključuju u popis sastojaka u skladu s člankom 18. stavkom 1. na temelju ukupne mase prisutnih biljnih ulja. Izrazi „potpuno hidrogenirano” ili „djelomično hidrogenirano”, ovisno o slučaju, moraju se navesti uz navod hidrogeniranog ulja.            |
| 9. Rafinirane masti biljnog podrijetla                                                                                                                                                                                                  | Mogu se navesti zajedno u sklopu popisa sastojaka kao „biljne masti”, nakon čega slijedi popis naziva određenog biljnog izvora ► <b>C1</b> te može slijediti napomena „u promjenjivim udjelima”. ◀ Ako se navode zajedno, biljne se masti uključuju u popis sastojaka u skladu s člankom 18. stavkom 1. na temelju ukupne mase prisutnih biljnih masti. Izrazi „potpuno hidrogenirano” ili „djelomično hidrogenirano”, ovisno o slučaju, moraju pratiti navod hidrogenirane masti. |

**DIO B — NAVOĐENJE ODREĐENIH SASTOJAKA NAZIVOM KATEGORIJE, UMJESTO NJIHOVIM SPECIFIČNIM NAZIVOM**

Ne dovodeći u pitanje članak 21., sastojci koji pripadaju jednoj od dolje navedenih kategorije hrane i koji su sastavni dijelovi druge hrane mogu biti navedeni nazivom te kategorije, umjesto specifičnim nazivom.

| Definicija kategorije hrane                | Naziv                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Rafinirana ulja životinjskog podrijetla | „Ulje”, zajedno s pridjevom „životinjsko”, ili navođenjem specifičnog životinjskog podrijetla.<br><br>Izrazi „potpuno hidrogenirano” ili „djelomično hidrogenirano”, ovisno o slučaju, moraju se navesti uz navod hidrogeniranog ulja. |

▼ **B**

| Definicija kategorije hrane                                                                                                                                           | Naziv                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2. Rafinirane masti životinjskog podrijetla                                                                                                                           | „Masti”, ► <b>C1</b> zajedno s pridjevom „životinjska”, ili navođenjem ◄ specifičnog životinjskog podrijetla.<br>Izrazi „potpuno hidrogenirano” ili „djelomično hidrogenirano”, ovisno o slučaju, moraju se navesti uz navod hidrogenirane masti. |
| 3. Mješavine brašna dobivenog od dviju ili više vrsta žitarica                                                                                                        | „Brašno”, nakon čega slijedi popis žitarica od kojih je dobiveno, padajućim redoslijedom s obzirom na masu.                                                                                                                                       |
| 4. Škrob i škrob modificiran fizikalnim metodama ili enzimima                                                                                                         | „škrob”                                                                                                                                                                                                                                           |
| 5. Sve vrste riba, ako je riba sastojak druge hrane, te pod uvjetom da naziv ili način prezentiranja te hrane ne upućuje na određenu vrstu ribe                       | „Riba”                                                                                                                                                                                                                                            |
| 6. Sve vrste sireva, ako su sir ili mješavina sireva sastojak druge hrane, te pod uvjetom da naziv ili način prezentiranja te hrane ne upućuje na određenu vrstu sira | „Sir”                                                                                                                                                                                                                                             |
| 7. Svi začini čiji udio nije veći od 2 % mase hrane                                                                                                                   | „Začin(i)” ili „mješavina začina”                                                                                                                                                                                                                 |
| 8. Svo začinsko bilje ili njihovi dijelovi čiji udio nije veći od 2 % mase hrane                                                                                      | „Začinsko bilje(a)” ili „mješavina začinskog bilja”                                                                                                                                                                                               |
| 9. Sve vrste pripravaka guma koji se upotrebljavaju ► <b>C1</b> u proizvodnji gumi baze za žvakaće gume ◄                                                             | ► <b>C1</b> „Gumi baza” ◄                                                                                                                                                                                                                         |
| 10. Sve vrste usitnjenih pečenih proizvoda od žitarica                                                                                                                | „Krušne mrvice”                                                                                                                                                                                                                                   |
| 11. Sve vrste saharoze                                                                                                                                                | „Šećer”                                                                                                                                                                                                                                           |
| 12. Bezvodna dekstroza ili dekstroza monohidrat                                                                                                                       | „Dekstroza”                                                                                                                                                                                                                                       |
| 13. Glukozni sirup i bezvodni glukozni sirup                                                                                                                          | „Glukozni sirup”                                                                                                                                                                                                                                  |
| 14. Sve vrste mliječnih bjelančevina (kazeini, kazeinati i bjelančevine sirutke) i njihove mješavine                                                                  | „Mliječne bjelančevine” ili „Mliječni proteini”                                                                                                                                                                                                   |
| ► <b>C1</b> 15. Prešani, ekspeler ili rafinirani kakaov maslac ◄                                                                                                      | „Kakaov maslac”                                                                                                                                                                                                                                   |
| 16. Sve vrste vina na koje se primjenjuje Prilog XI.b Uredbi (EZ) br. 1234/2007 <sup>(1)</sup>                                                                        | „Vino”                                                                                                                                                                                                                                            |



| Definicija kategorije hrane                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |               |                                                       | Naziv                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>17. Skeletno mišićje <sup>(2)</sup> sisavaca i ptica koje je ocijenjeno prikladnim za prehranu ljudi s prirodno sadržanim ili priraslim tkivom, ako ukupni sadržaj masti i vezivnih tkiva ne premašuje u nastavku navedene vrijednosti i ako je meso sastojak druge hrane.</p> <p>Najveći sadržaj masti i vezivnih tkiva po nazivom „... meso”</p>                                                                                                                                                                                                                                           |               |                                                       | „... meso” i naziv(i) <sup>(3)</sup> životinjskih vrsta od kojih potječe               |
| Vrsta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Sadržaj masti | Omjer kolagena/<br>mesnih bjelančevina <sup>(1)</sup> |                                                                                        |
| — Meso sisavaca (osim kunića i svinja) i miješano meso različitih vrsta u kojemu prevladava meso sisavaca                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 25 %          | 25 %                                                  |                                                                                        |
| — Svinjsko meso                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 30 %          | 25 %                                                  |                                                                                        |
| — Meso ptica i kunića                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 15 %          | 10 %                                                  |                                                                                        |
| <p><sup>(1)</sup> Omjer kolagena/mesnih bjelančevina iskazan je kao postotak kolagena u mesnim bjelančevinama. Sadržaj kolagena znači sadržaj hidroksiprolina pomnožen s faktorom 8.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |               |                                                       |                                                                                        |
| <p>Ako se te najveće vrijednosti premaše, ali ako su svi ostali kriteriji definicije „mesa” ispunjena, sadržaj „... mesa” mora se smanjiti, a u popisu sastojaka treba navesti prisutnost masti i/ili vezivnog tkiva pored izraza „... meso”.</p> <p>Proizvodi na koje se odnosi definicija „strojno otkoštenog mesa” nisu uključeni u ovu definiciju.</p>                                                                                                                                                                                                                                      |               |                                                       |                                                                                        |
| <p>18. Sve vrste proizvoda na koje se primjenjuje definicija „strojno otkoštenog mesa”</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |                                                       | „strojno otkošteno meso” i naziv(i) <sup>(3)</sup> životinjskih vrsta od kojih potječe |
| <p><sup>(1)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) (SL L 299, 16.11.2007., str. 1.)</p> <p><sup>(2)</sup> Ošit i žvakaći mišići dio su skeletalnoga mišićja, dok su srce, jezik, mišići glave (osim žvakaćih mišića), mišići karpusa, tarzusa i repa isključeni.</p> <p><sup>(3)</sup> Za označivanje na engleskom jeziku ova se oznaka može zamijeniti općim nazivom sastojka odnosno životinjske vrste.</p> |               |                                                       |                                                                                        |

**▼B****DIO C — NAVOĐENJE ODREĐENIH SASTOJAKA NAZIVOM NJIHOVE KATEGORIJE, NAKON KOJEGA SLIJEDE NJIHOV SPECIFIČAN NAZIV ILI E BROJ**

Ne dovodeći u pitanje članak 21., prehrambeni aditivi i prehrambeni enzimi, osim onih iz članka 20. točke (b) koji pripadaju jednoj od kategorija iz ovog dijela, moraju biti označeni nazivom te kategorije, nakon koje se navodi njihov specifičan naziv ili, prema potrebi, E broj. Ako sastojak pripada u više kategorija, navodi se kategorija koja odgovara glavnoj funkciji toga sastojka u predmetnoj hrani.

|                                         |                                   |
|-----------------------------------------|-----------------------------------|
| Kiselina                                | Tvar za pjenjenje                 |
| Regulator kiselosti                     | Tvar za želiranje                 |
| ►C1 Tvar za sprečavanje zgrudnjavanja ◄ | ►C1 Tvar za poliranje ◄           |
| Tvar protiv pjenjenja                   | ►C1 Tvar za zadržavanje vlage ◄   |
| Antioksidans                            | Modificirani škrob <sup>(2)</sup> |
| ►C1 Tvar za povećanje volumena ◄        | Konzervans                        |
| Bojilo                                  | Potisni plin                      |
| Emulgator                               | Tvar za rahljenje                 |
| Emulgatorske soli <sup>(1)</sup>        | Sekvestranti                      |
| Učvršćivač                              | Stabilizator                      |
| ►C1 Pojačivač arome ◄                   | ►C1 Sladilo ◄                     |
| Tvar za tretiranje brašna               | Zgušnjivač                        |

<sup>(1)</sup> ►C1 Samo za prerađene sireve i proizvode na bazi prerađenih sireva. ◄

<sup>(2)</sup> ►C1 Nije potrebno navesti naziv aditiva ili E broj. ◄

**DIO D — NAVOĐENJE AROMA NA POPISU SASTOJAKA**

1. Arome se navode jednim od sljedećih izraza:

— „aroma(-e)” ili više specifičnim nazivom ili opisom arome ako aromatična komponenta sadrži arome utvrđene u točkama (b), (c), (d), (e), (f), (g) i (h) članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1334/2008,

— „aroma(-e) dima” ili „aroma(-e) dima proizvedena(-e) od hrane ili kategorije ili izvora hrane” (npr. „aroma dima proizvedena od bukve”) ako aromatična komponenta sadrži arome utvrđene u točki (f) članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1334/2008 i daje hrani aromu po dimu.

2. Izraz „prirodno” za opisivanje aroma upotrebljava se u skladu s člankom 16. Uredbe (EZ) br. 1334/2008.

3. Kinin i/ili kofein koji se koriste kao arome u proizvodnji ili pripremi hrane treba navesti na popisu sastojaka odmah nakon izraza „aroma(-e)”.

**DIO E — NAVOĐENJE SLOŽENIH SASTOJAKA**

1. Složeni sastojak može biti naveden u popis sastojaka pod vlastitim nazivom ako je taj naziv utvrđen posebnim propisom ►C1 ili uobičajen i to prema njegovoj ukupnoj masi ◄, nakon čega odmah slijedi popis njegovih sastojaka.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 21., popis sastojaka složenih sastojaka nije obvezan:

**▼B**

- (a) ako je sastav složenoga sastojka utvrđen postojećim odredbama Unije i ako složeni sastojak čini manje od 2 % gotovoga proizvoda; međutim, ova odredba ne vrijedi za prehrambene aditive na koje se primjenjuju točke (a) do (d) članka 20.;
- (b) za složene sastojke koji se sastoje od mješavina začina i/ili začinskog bilja čiji je udio u gotovom proizvodu manji od 2 %, izuzev prehrambenih aditiva na koje se primjenjuju točke (a) do (d) članka 20.; ili
- (c) ako je složeni sastojak hrana za koju popis sastojaka nije propisan odredbama Unije.

**▼B***PRILOG VIII.***NAVOĐENJE KOLIČINE SASTOJAKA**

1. Navođenje količine sastojaka nije potrebno:
  - (a) za sastojak ili kategoriju sastojaka:
    - i. čija je ocijedena neto masa navedena u skladu s točkom 5. Priloga IX.;
    - ii. čiju količinu treba označiti u skladu s odredbama Unije;
    - iii. koji se upotrebljavaju u malim količinama u svrhu aromatiziranja; ili
    - iv. čije navođenje u nazivu hrane, ne utječu na odluku potrošača u državi u kojoj se stavljaju na tržište zato što variranje količine ne mijenja osnovne karakteristike hrane ili se hrana po njima ne razlikuje od slične hrane;
  - (b) ako je određenim odredbama Unije točno utvrđena količina sastojka ili kategorije sastojka bez obveze označivanja količine; ili
  - (c) u slučajevima iz točaka 4. i 5. dijela A Priloga VII.
2. Točke (a) i (b) članka 22. stavka 1. ne primjenjuju se u slučaju:
  - (a) sastojaka ili kategorije sastojaka na koje se odnosi navod „sa sladilom(-ima)” ili „sa šećerom(-ima) i sladilom(-ima)” ako taj navod prati naziv hrane u skladu s Prilogom III.; ili

**▼C1**

- (b) dodanih vitamina i minerala ako se na tu tvar odnosi nutritivna deklaracija.

**▼B**

3. Navod količine sastojka ili kategorije sastojaka mora:
  - (a) biti izražen u obliku postotka koji mora odgovarati količini sastojka ili sastojaka u trenutku uporabe; i
  - (b) se nalaziti u nazivu hrane ili neposredno pored naziva hrane, ili na popisu sastojaka uz odgovarajući naziv sastojka ili kategorije sastojaka na koje se odnosi.
4. Odstupajući od točke 3.:
  - (a) ako je hrana izgubila vodu nakon toplinske ili druge obrade, količina se izražava kao postotak koji odgovara količini upotrijebljenog sastojka ili sastojaka u gotovom proizvodu, osim ako ta količina ili ukupna navedena količina svih sastojaka prelazi 100 %, kada se količina navodi na temelju mase sastojka ili sastojaka upotrijebljenih za pripremu 100 g gotovoga proizvoda;
  - (b) količina hlapljivih sastojaka navodi se na temelju njihovoga masenog udjela u gotovom proizvodu;
  - (c) količina sastojaka upotrijebljenih u koncentriranom ili dehidriranom obliku, a koji su rekonstituirani tijekom proizvodnje, može se navesti na temelju njihovoga masenog udjela koji je zabilježen prije njihova koncentriranja ili dehidratacije;
  - (d) u slučaju koncentrirane ili dehidrirane hrane koja se rekonstituirala dodavanjem vode, količina sastojaka se može navesti na temelju njihovoga masenog udjela u rekonstituiranom proizvodu.



## PRILOG IX.

## NAVOĐENJE NETO KOLIČINE

1. Navođenje neto količine nije obvezno za hranu:
  - (a) koja gubi značajni dio svojega obujma ili mase i koja se prodaje po komadu ili se važe u prisutnosti kupca;
  - (b) neto količine manje od 5 g ili 5 ml; međutim, ova odredba ne primjenjuje se na začine i začinsko bilje; ili
  - (c) koja se obično prodaje po komadu, pod uvjetom da je njihov broj moguće lako vidjeti i izbrojati izvana ili, ako to nije slučaj, da je on naveden na etiketi.
2. Ako je odredbama Unije ili, ako takve odredbe ne postoje, nacionalnim odredbama propisano navođenje određene vrste količine (kao što su nazivna količina, minimalna količina ili prosječna količina), ta se količina u smislu ove Uredbe smatra neto količinom.
3. Ako se pretpakovina sastoji od dviju ili više pojedinačnih pretpakovina koje sadrže jednaku količinu istoga proizvoda, navode se neto količina svake pojedinačne pakovine i ukupni broj tih pakovina. Međutim, te podatke ne treba obvezno navesti ako se ukupni broj pojedinačnih pakovina može jasno vidjeti i izbrojati izvana te ako se izvana može jasno vidjeti barem jedan navod neto količine pojedinačne pakovine.
4. Ako se pretpakovina sastoji od dvaju ili više pojedinačnih pakovina koje se ne smatraju jedinicama za prodaju, navodi se ukupna neto količina i ukupni broj pojedinačnih pakovina.
5. Ako se kruta hrana nalazi u tekućem mediju, navodi se i ocijedena neto masa hrane. Ako je hrana glazirana, navedena neto masa hrane ne uključuje glazuru.

U smislu ove točke „tekući medij” podrazumijeva sljedeće proizvode ► **C1** kao mješavine i, također, smrznute ili brzo smrznute ◄, pod uvjetom da je tekućina samo dodatak osnovnim elementima hrane i da stoga nije odlučujući čimbenik prilikom kupnje: vodu, slane vodene otopine, salamuru, vodene otopine prehrambenih kiselina, ocat, vodene otopine šećera, vodene otopine drugih sladila, voćne sokove ili sokove od povrća u slučaju voća ili povrća.

**▼B***PRILOG X.***DATUM MINIMALNE TRAJNOSTI, „UPOTRIJEBITI DO” DATUM I  
DATUM ZAMRZAVANJA**

1. Datum minimalne trajnosti navodi se kako slijedi:

(a) ispred datuma navodi se sljedeći tekst:

- „Najbolje upotrijebiti do...” kada datum uključuje oznaku dana,
- „Najbolje upotrijebiti do kraja...” u ostalim slučajevima.

(b) iza riječi iz točke (a):

- slijedi datum, ili
- podatak gdje se na ambalaži nalazi datum.

Prema potrebi se uz te podatke navodi opis uvjeta čuvanja hrane kojih se treba pridržavati kako bi hrana zadržala svoja svojstva tijekom određenog razdoblja;

(c) oznaka datuma sastavljena je od dana, mjeseca i, po mogućnosti, godine, tim redoslijedom i u nekodiranom obliku.

Međutim, u slučaju hrane:

- ►**C1** čija ◀ trajnost nije dulja od 3 mjeseca, dovoljno je navesti dan i mjesec,
- ►**C1** čija ◀ je trajnost dulja od 3 mjeseca, ali kraća od 18 mjeseci, dovoljno je navesti mjesec i godinu,
- ►**C1** čija ◀ je trajnost dulja od 18 mjeseci, dovoljno je navesti godinu.

(d) u skladu s odredbama Unije kojima su propisane druge vrste navođenja datuma, navođenje datuma minimalne trajnosti se ne zahtjeva za:

- svježe voće i povrće, uključujući krumpir, koje nije oguljeno, rezano ili obrađeno na sličan način; ovo odstupanje ne vrijedi za proklijalo sjeme i slične proizvode, kao što su klice mahunarki,
- vina, likerska vina, pjenušava vina, aromatizirana vina i slične proizvode dobivene od voća, osim grožđa, te pića KN oznake 2206 00 dobivena od grožđa ili mošta od grožđa,

**▼C1**

- pića koja sadrže 10 % vol. ili više alkohola,

**▼B**

- kolače i pekarske proizvode koji se, s obzirom na njihov sastav i namjenu, konzumiraju unutar 24 sata od proizvodnje,
- ocat,
- kuhinjsku sol,
- kristal šećer,

**▼B**

- slastice koje se uglavnom sastoje od aromatiziranih i/ili obojenih šećera,
- žvakaće gume i slične proizvode za žvakanje.

2. „Upotrijebiti do” datum navodi se kako slijedi:

- (a) ispred datuma navode se tekst: „upotrijebiti do ...”;
- (b) iza riječi iz točke (a):
  - slijedi datum, ili
  - podatak gdje se na ambalaži nalazi datum.
- Uz te se podatke navodi opis uvjeta čuvanja hrane kojih se treba pridržavati;
- (c) oznaka datuma sastavljena je od dana, mjeseca i, po mogućnosti, godine, tim redoslijedom i u nekodiranom obliku;

**▼C1**

- (d) „upotrijebiti do” datum navodi se na svakom pojedinačnom pretpakiranom obroku.

**▼B**

3. Datum zamrzavanja ili datum prvoga zamrzavanja, kako je naveden u točki 6. Priloga III., navodi se kako slijedi:

- (a) ispred datuma navodi se tekst: „Zamrznuto dana ...”;
- (b) iza riječi iz točke (a):
  - slijedi datum, ili
  - podatak gdje se na ambalaži nalazi datum.
- (c) oznaka datuma sastavljena je od dana, mjeseca i godine, tim redoslijedom i u nekodiranom obliku.

*PRILOG XI.***VRSTE MESA ZA KOJE JE OBVEZNO NAVODENJE ZEMLJE  
PODRIJETLA ILI MJESTA PODRIJETLA**

| KN oznake<br>(kombinirana nomenklatura 2010) | Opis                                                                 |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| 0203                                         | Svinjsko meso, svježe, rashlađeno ili smrznuto                       |
| 0204                                         | Ovčje ili kozje meso, svježe, rashlađeno ili zamrznuto               |
| Ex 0207                                      | Meso peradi iz tarifnog broja 0105, svježe, rashlađeno ili zamrznuto |



## PRILOG XII.

## ALKOHOLNA JAKOST

Stvarna alkoholna jakost po volumenu pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola navodi se brojkom s najviše jednom decimalnom znamenkom. Nakon brojčanog podatka o alkoholnoj jakosti slijedi oznaka „% vol.“, a ispred nje može biti navedena riječ „alkohol“ ili skraćenica „alk.“.

Alkoholna jakost određuje se pri 20 °C.

Pozitivna i negativna dopuštena odstupanja u odnosu na navedenu alkoholnu jakost po volumenu, izraženu u apsolutnim vrijednostima, navedena su u sljedećoj tablici. Primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odstupanja koja proizlaze iz metode analize za određivanje alkoholne jakosti.

| Opis pića                                                                                                                                                                                                                                                                           | Pozitivno ili negativno odstupanje |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| 1. Pivo KN oznake 2203 00 najveće alkoholne jakosti 5,5 % ► <u>C1</u> vol. ◄ negazirana pića KN oznake 2206 00 dobivena od grožđa                                                                                                                                                   | 0,5 % ► <u>C1</u> vol. ◄           |
| 2. Pivo alkoholne jakosti veće od 5,5 % ► <u>C1</u> vol. ◄ gazirana pića KN oznake 2206 00 proizvedena od grožđa, ► <u>C1</u> voćna vina od jabuke, kruške, voćna vina i slična pića dobivena od voća različitog od grožđa ◄ koja jesu ili nisu gazirana ili polugazirana; medovača | 1 % ► <u>C1</u> vol. ◄             |
| 3. Pića koja sadrže macerate voća ili dijelove biljaka                                                                                                                                                                                                                              | 1,5 % ► <u>C1</u> vol. ◄           |
| 4. Sva ostala pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola                                                                                                                                                                                                                          | 0,3 % ► <u>C1</u> vol. ◄           |

**▼B***PRILOG XIII.***PREPORUČENI UNOS****DIO A — DNEVNI PREPORUČENI UNOS VITAMINA I MINERALA (ODRASLI)**

1. Vitamini i minerali koji se mogu navesti, te njihovi preporučeni unosi (PU-i)

|                           |       |               |     |
|---------------------------|-------|---------------|-----|
| Vitamin A (µg)            | 800   | Klorid (mg)   | 800 |
| Vitamin D (µg)            | 5     | Kalcij (mg)   | 800 |
| Vitamin E (mg)            | 12    | Fosfor (mg)   | 700 |
| Vitamin K (µg)            | 75    | Magnezij (mg) | 375 |
| Vitamin C (mg)            | 80    | Željezo (mg)  | 14  |
| Tiamin (mg)               | 1,1   | Cink (mg)     | 10  |
| Riboflavin (mg)           | 1,4   | Bakar (mg)    | 1   |
| Niacin (mg)               | 16    | Mangan (mg)   | 2   |
| Vitamin B6 (mg)           | 1,4   | Fluor (mg)    | 3,5 |
| Folna kiselina (µg)       | 200   | Selen (µg)    | 55  |
| Vitamin B12 (µg)          | 2,5   | Krom (µg)     | 40  |
| Biotin (µg)               | 50    | Molibden (µg) | 50  |
| Pantotenska kiselina (mg) | 6     | Jod (µg)      | 150 |
| Kalij (mg)                | 2 000 |               |     |

2. Značajna količina vitamina i minerala

U pravilu, pri određivanju značajne količine u obzir treba uzeti sljedeće vrijednosti:

- 15 % preporučenih unosa iz točke 1. na 100 g ili 100 ml u slučaju proizvoda koji nisu pića,
- 7,5 % preporučenih unosa iz točke 1. na 100 ml u slučaju pića, ili
- 15 % preporučenih unosa iz točke 1. po obroku ako pretpakovina sadrži samo jedan obrok.

**DIO B — PREPORUČENI UNOSI ENERGIJE I ODABRANIH HRANJIVIH TVARI, OSIM VITAMINA I MINERALA (ODRASLI)**

| ► <b>C1</b> Energija ili hranjiva tvar ◀ | Preporučeni unos    |
|------------------------------------------|---------------------|
| Energija                                 | 8 400 kJ/2 000 kcal |
| Ukupne masti                             | 70 g                |
| Zasićene masne kiseline                  | 20 g                |
| Ugljikohidrati                           | 260 g               |
| Šećeri                                   | 90 g                |
| Bjelančevine                             | 50 g                |
| Sol                                      | 6 g                 |



## PRILOG XIV.

## FAKTORI PRETVORBE

## FAKTORI PRETVORBE ZA IZRAČUN ENERGIJE

Energetska vrijednost koja se navodi računa se uz uporabu sljedećih faktora pretvorbe:

|                                 |                      |
|---------------------------------|----------------------|
| — ugljikohidrati (osim poliola) | 17 kJ/g — 4 kcal/g   |
| — polioli                       | 10 kJ/g — 2,4 kcal/g |
| — bjelančevine                  | 17 kJ/g — 4 kcal/g   |
| — masti                         | 37 kJ/g — 9 kcal/g   |
| — salatri                       | 25 kJ/g — 6 kcal/g   |
| — alkohol (etanol)              | 29 kJ/g — 7 kcal/g   |
| — organske kiseline             | 13 kJ/g — 3 kcal/g   |
| — vlakna                        | 8 kJ/g — 2 kcal/g    |
| — eritritol                     | 0 kJ/g — 0 kcal/g    |

**▼B***PRILOG XV.***▼C1****NAVOĐENJE I PREZENTIRANJE NUTRITIVNE DEKLARACIJE****▼B**

►C1 Mjerne jedinice koje se upotrebljavaju u nutritivnoj deklaraciji za energiju ◄ (kilodžuli (kJ) i kilokalorije (kcal)) i masu (grami (g), miligrami (mg) ili mikrogrami (µg)) te redoslijed prezentiranja informacija, ovisno o slučaju, su sljedeći:

| ►C1 energija ◄                          | kJ/kcal                                             |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| masti                                   | g                                                   |
| od kojih                                |                                                     |
| — zasićene masne kiseline               | g                                                   |
| — jednostruko nezasićene masne kiseline | g                                                   |
| — višestruko nezasićene masne kiseline  | g                                                   |
| ugljikohidrati                          | g                                                   |
| od kojih                                |                                                     |
| — šećeri                                | g                                                   |
| — poliola                               | g                                                   |
| — škrob                                 | g                                                   |
| vlakna                                  | g                                                   |
| bjelančevine                            | g                                                   |
| sol                                     | g                                                   |
| vitamini i minerali                     | jedinice utvrđene u točki 1. dijela A Priloga XIII. |